

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Tiistaina, heinäk. 3 - Tues. July 3, 1990

FINNISH AMERICAN WEEKLY

86 vuosikerta Vol. LXXVI No. 27

45 cents

Naantali - Suomen kesäkaupunki

Naantalin ylpeys on Birgittalaisluostarin viimeinen käytössä oleva kirkko. Sen torni hallitsee vehmaita näkymiä - kertoen omaa ikuista tarinaansa. Lisäkuvia sivulla 7.

Kuva: Tuomo Luukko

Rozanne L. Ridgway:

Naton sotilaallinen merkitys säilyy

Pohjois-Atlantin puolustusliiton Naton olemassaolo joutuu koetukselle 1990-luvulla, mutta sen sotilaallinen merkitys säilyy. Näin uskoo Yhdysvaltain entinen apulaisulkoministeri ja Suomen-suurlähettiläs Rozanne L. Ridgway.

Ridgwayn mielestä Nato joutuu muuttamaan rakenteitaan ja tehtäviään Neuvostoliiton uhan vähetessä ja Euroopan yhdentyessä. Nykyisin Atlantic Councilin johtajana toimiva Ridgway puhui äskettäin Lappeenrannassa Suomi-Amerikka-yhdistysten liiton Amerikan päivien pääjuhlassa.

"1990-luku on vuosikymmen, jolloin aseita ja joukkoja voidaan vähentää idän ja lännen vastakkainasettelun lievenemisen vuoksi. Kuitenkaan 1990-luvusta ei tule vuosikymmentä, jolloin puolustustarpeen voidaan sanoa kadonneen. Naton jäsenvaltioiden yhteistyötä turvallisuuden takaamiseksi tarvitaan edelleen", Ridgway korostaa.

Entinen Suomen-suurlähettiläs katsoo, että jatkossa Euroopan "uuden turvallisuusjärjestelmän" muodostavat Na-

Rozanne Ridgway

to, Euroopan yhteisöt ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöprosessi eli Ety-prosessi.

Hän katsoo, että nämä instituutiot palvelevat niin yhdistyneen Saksan, Itä-Euroopan uusien hallitusten kuin Neuvostoliitonkin etuja.

Ridgway ilmaisi myös tuken- sa Baltian maille sekä Neuvostoliiton presidentin Mihail Gorbatschovin uudistuspolitiikalle. Hän totesi, että perestroikan onnistuminen on kaikkien etujen mukaista. Hän uskoo, että kuohuvasta Neuvostoliitosta kehittyvä vielä demokraattinen ja vauras yhteiskunta.

Yhdysvaltain nykyinen Suomen-suurlähettiläs John Giffen Weinmann puolestaan korosti yksityisten ihmisten välisiä suhteita kansainvälisten suhteiden perustana.

NATO harkitsee ydinaseopin muuttamista

Läntisen puolustusliiton Naton peruspolitiikkaan kuuluvaa ajatusta ydinaseiden käytöstä vastauksena Neuvostoliiton tavanomaisin asein luomaan uhkaan saatetaan muuttaa.

Asia tulee esille, kun Nato määrittelee uudelleen tehtävänsä, kertoi Yhdysvaltain ulkoministeri James Baker äskettäin.

Senaatin ulkoasiainvaliokunnalle puhunut Baker sanoi, että asiaa harkitaan "kuiten monia muitakin kysymyksiä".

Yhdysvallat on nyt ensimmäistä kertaa ilmaissut selkeästi harkitsevansa Naton taisteluoppien muuttamista.

Nato on pitänyt 1960-luvun puolivälistä kiinni periaatteesta, jonka mukaan se vastaa Varsovan liiton uhkaan tarvittaessa ydinaseilla.

Rannikoiden öljynporaukset kielletään

Presidentti Bush jäädytti viime viikolla laajojen itä- ja länsirannikon alueiden vuokraamisen öljyn ja kaasun poraajille kymmeneksi vuodeksi.

Bush ilmoitti päätöksen joutuvan tarpeesta suojella ympäristöä. Hän sanoi toteuttavansa öljynporausten seurauksia selvittäneen tutkimusryhmän suosituksia.

Päätös suojelee vuosikym-

meneksi Floridan kaakkoisrannikon Florida Keys -saaren läheltä, 99 prosenttia Californian rannikosta sekä Washingtonin ja Oregonin edustan. Poraukset kiellettiin myös Massachusettsin Georges Bankin tärkeällä kalastusalueella.

Öljynporaukset kiellettiin lopullisesti Californian Monterey Bayn alueella, minne perustetaan suojelualue.

USA:n ja Japanin sopimus tuo taloudellisia muutoksia

TOKIO - Japani ja Yhdysvallat pääsivät viime viikolla merkittävään sopimukseen maiden välisen kaupan epätasapainon korjaamisesta. Maat sopivat lukuisista taloudellisista uudistuksista, joiden toivotaan pienentävän Yhdysvaltain \$49 biljoonan kauppavajetta.

Sopimus syntyi pitkällisten ja kitkerien neuvottelujen tuloksena. Keskustelujen umpisolmu avautui vasta presidentti Bushin soittettua hen-

kilökohtaisesti pääministeri Toshiki Kaifulle.

Sopimus voi aiheuttaa poliittisia vaikeuksia Kaifulle, koska se poistaa joitakin vanhoja japanilaisen liike-elämän perinteitä.

Japani suostui muun muassa sijoittamaan \$2.7 triljoonaa julkisiin töihin maan talouden elvyttämiseksi. Japani lupasi myös murtaa suurien yritysten monopoleja ja rohkaista ulkomaisia sijoittajia.

Amerikkalaiset neuvottelijat puolestaan sitoutuivat vähentämään liittovaltion budjettivajetta ja valtion velkaa. Lisäksi aiotaan muun muassa lisätä säästämistä luomalla uusia perheiden säästötiliä, ja parantaa työvoiman koulutusta.

Kunnianhimoisten ohjelmien toteuttamisesta tai rahoittamisesta ei vielä annettu tietoja.

Osapuolet kritisoivat neuvottelujen aikana toisiansa talouden hoidosta. Yhdysvaltain mielestä Japani kasvatti yritystensä mahtia säästämäl-

lä julkisissa menoissa, kuten puistojen ja teiden rakentamisessa. Samaan aikaan japanilaisten keskimääräinen elintaso oli alempi kuin muissa vastaavissa teollisuusmaissa.

Japanilaiset puolestaan syyttivät Yhdysvaltoja koulutuksen laiminlyömisestä ja siitä, että se ei estänyt valtaavan budjettivajeen syntymistä.

Tupakansavun uhreja 3,800

WASHINGTON - Arviolta 3,800 tupakoimatonta amerikkalaista kuolee vuosittain tupakansavun hengittämisestä aiheutuneeseen keuhkosityöpään, todetaan Environmental Protection Agencyn tuoreessa raportissa.

Raportissa analysoitiin 24:ää passiivisen tupakoinnin seurauksia selvittävää tutkimusta. The Tobacco Institute kutsui raporttia "viallisiksi."

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

- WINNERS OF RAIVA AJA BENEFIT DRAWING
- UN's Ahtisaari receives honorary doctorate
- FinnFest USA '91 has a special for early registrants

Sisäsivuilla:

- Tanssija Mikko Nissinen menestyy San Franciscossa sivu 2
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Tähtilippu

Oi te koitossa huomenen näättekö sen,
mikä illalla ylpeyttä nostaen liehui,
lipun juovat ja loiston sen tähtösien?
Nehän intoa toi, sota julma kun riehui.
Valot taiston ne näyttivät:
viirimme on yhä vartiopaikalla voittamaton!
Tähtilippumme vieläkö nähdä nyt saan
yllä vapauden maan, yllä urhojen maan?

Tuolta loitolta, usvista pimeyden,
tuhon tuottaja, vihamies, uhkaapi surmaa.
Mikä, lausuhan, kohoten korkeuteen
sinun silmiisi sähköy ja mieltäsi hurmaa?
Tähtilippumme nää; valo voittanut on,
se on hulmuten auennut aurinkohon!
Yhä saakoon nyt loistaa se kunniassaan
yllä vapauden maan, yllä urhojen maan!

Ja nyt missä se vaaniva joukkio lie,
joka veremme, henkemme halusi viedä?
Sen on täytynyt kulkea tappion tie!
Tähtilippu ei sortoa, pakkoa siedä!
Pako nielee ja tuonelan synkeys sen,
joka sille on uhmaaja, vihollinen!
Ja se hulmuten loistavi kunniassaan
yllä vapauden maan, yllä urhojen maan!

Jalot miehet kun taistoon käy puolesta maan,
tähtilippu heit' ainiaan voittohon kantaa.
Mehän kansaksi nuosimme johtaminaan,
ikikiitoksen siitä me tahdomme antaa!
Meill' on turvana Luoja, ja lippumme vie
meitä eespäin, kun meillä on oikea tie!
Ja riemuiten loistavi kunniassaan
yllä vapauden maan, yllä urhojen maan!

Francis Scott Key;
suomennos Aukusti Simelius.

Mikko Nissinen

tanssi tähdeksi Yhdysvalloissa

San Franciscossa oli hiljattain ensi-ilta, joka kohautti amerikkalaista tanssimaailmaa.

Kysymys oli *Prinsessa Ruususesta*, jonka baletin taiteellinen johtaja **Helgi Tomasson** oli tuoreuttanut. Siinä tanssi suomalainen **Mikko Nissinen**.

Ensi-illan jälkeen muun muassa New York Timesin kriitikko **Anna Kisselgoff** nosti San Franciscon baletin yhdysvaltalaisen tanssin johtoryhmään, johon aikaisemmin olivat kuuluneet vain New York City Ballet, American Ballet Theater ja Joffrey-baletti.

Mikko Nissinen arvelee Tomassonin tyyliä ja hyvän maun olleen taustalla myös hänen *Joutsenlampi*-versiossaan, jonka ensi-iltaa seurasi viitisenkymmentä kriitikkoa eri maista. He totesivat senkin yhdeksi parhaista vanhojen teosten uustulkintoista. Ensi-illassa Nissinen sai loistavat arvot tanssistaan Pas de troisissa, ja sittemmin hän onkin saanut tanssia molempien edellä mainittujen balettien prinssillisiä päätehtäviä.

Tytöt
kirkuivat

Mikko Nissinen on poikkeuksellinen lahjakkuus, joka on

herättänyt huomiota aivan uransa alusta saakka.

Muistan vieläkin, kuinka tytöt kirkuivat Kuopion kaupunginteatterin katsomossa, kun Nissinen otti voiton Suomen ensimmäisissä valtakunnallisissa nuorten tanssijoiden kilpailussa 1978. Hän oli aloittanut opintonsa Suomen Kansallisoopperan balettikoulussa 11-vuotiaana ja kolme vuotta myöhemmin hän kuului jo Suomen Kansallisbalettiin, mutta mieli tähtäsi kauemmas.

Hän lähti ulkomaille 1982 suoritettuaan asevelvollisuutensa, mutta arvelee nyt, että olisi pitänyt lähteä vieläkin aikaisemmin.

Sitä ennen hän oli opiskellut vuoden Leningradin Koreografisessa koulussa ja osallistunut Varnan kansainvälisiin balettikilpailuihin varsin hyvällä menestyksellä.

Tanssittuaan Hollannin Kansallisbaletissa ja **Heinz Spoerlin** johtamassa baselin baletissa hän muutti Yhdysvaltoihin ja otti kiinnityksen San Franciscon balettiin, jossa hän yleni ensitanssijaksi pari vuotta sitten ja kuuluu nykyään seurueen eniten käyttämiin tanssijoihin.

Tanssiessaan Kanadassa joka vuosi pidetyssä hyvän-

tekeväisyysgaalassa Mikko Nissinen oli yllätys monien, jo maineensa lunastaneiden tähtien rinnalla. Hänestä tuli uunituore "lentävä suomalainen", joka pystyi sytyttämään kaiken näkneiden asiantuntijoiden mielet ylistäviin mainesanoihin.

Tanssija itse toteaa, että hänen on suomalaisena ollut vaikeaa avautua ja vapautua, olla varma ja uskaltaa, mutta sen läksyyn oppii, jos on valmis myös epäonnistumaan. On vain keskityttävä omaan työhön, sillä lopulta persoonallisuus ratkaisee, erottuuko joukosta, joka koostuu toinen toistaan paremmista tanssijoista.

Kova kilpailu ei
ole pahitteeksi

Yhdysvalloissa kilpailu paikasta auringossa on kova, mutta se panee todella yrittämään. Verrattessaan tälläisiä oloja Eurooppaan hän tähdentää amerikkalaisten tanssijoiden musikaalisuutta, teknistä taitoa ja valtavaa työmäärää, johon ollaan valmiimpia kuin luovuutta korostavassa Euroopassa. Hän sanoo pystyneensä itse kohottamaan motivaatiotaan myös laskukausina ja keskellä näytöstehtailua, joka tarkoittaa kuuttakin esiintymistä viikossa.

Siinä vauhdissa ei johtajilla ole kuin ohimennen aikaa keskittyä kehenkään yksityiseen tanssijaan, joka saa luvan työskennellä omin päin videoiden opastuksella päätäkseen eteenpäin, jos aikaa jää.

Senkin Nissinen on kokenut, että yhden sairastuminen on toisen tilaisuus. "Siinä minulla on ollut tuuria ja se on nopeuttanut pääsyä päätehtäviin. Basel oli hyvä kokemus, sillä siellä opin pitämään puoleni: ryhmään kuului vain 38 tanssijaa, mutta vaatimukset olivat samat kuin suurissa seurueissa. Työtä tehtiin kuin liukuhihnalta, tanssijat olivat

Mikko Nissinen on San Franciscon baletin esitanssija.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: Yhteensä \$4,987.24

Miss Massachusetts **Marissa Irene Laakson** kunniaksi
ylpeä setänsä George Laakso
San Mateo, CA \$10.00

Äitinsä **Aino Raita Rauman** ja
poikansa **Robert Matillan** muistolle
Laura Martilla Niva, Worcester, MA \$10.00

RAIVAAJAN 85-vuotisuuden kunniaksi
Aune ja Wilfred Riihimäki, Braintree, MA \$25.00

Vanhempiensa **Herman ja Ida Mattsonin** muistolle
H. Ilona Sweeney, Rahway, NJ \$30.00

Kiitos lahjoittajille!

Nimipäivät

Heinäkuun 17 p., Ossi, Ossian

Heinäkuun 18 p., Riikka
Heinäkuun 19 p., Saara, Sari, Salli, Salla

Heinäkuun 20 p., Marketta, Maarit, Maaret

Heinäkuun 21 p., Johanna, Hanna, Hannele, Jenni

Heinäkuun 22 p., Leena, Leeni, Lenita, Matalleena

Heinäkuun 23., Oili, Olga

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

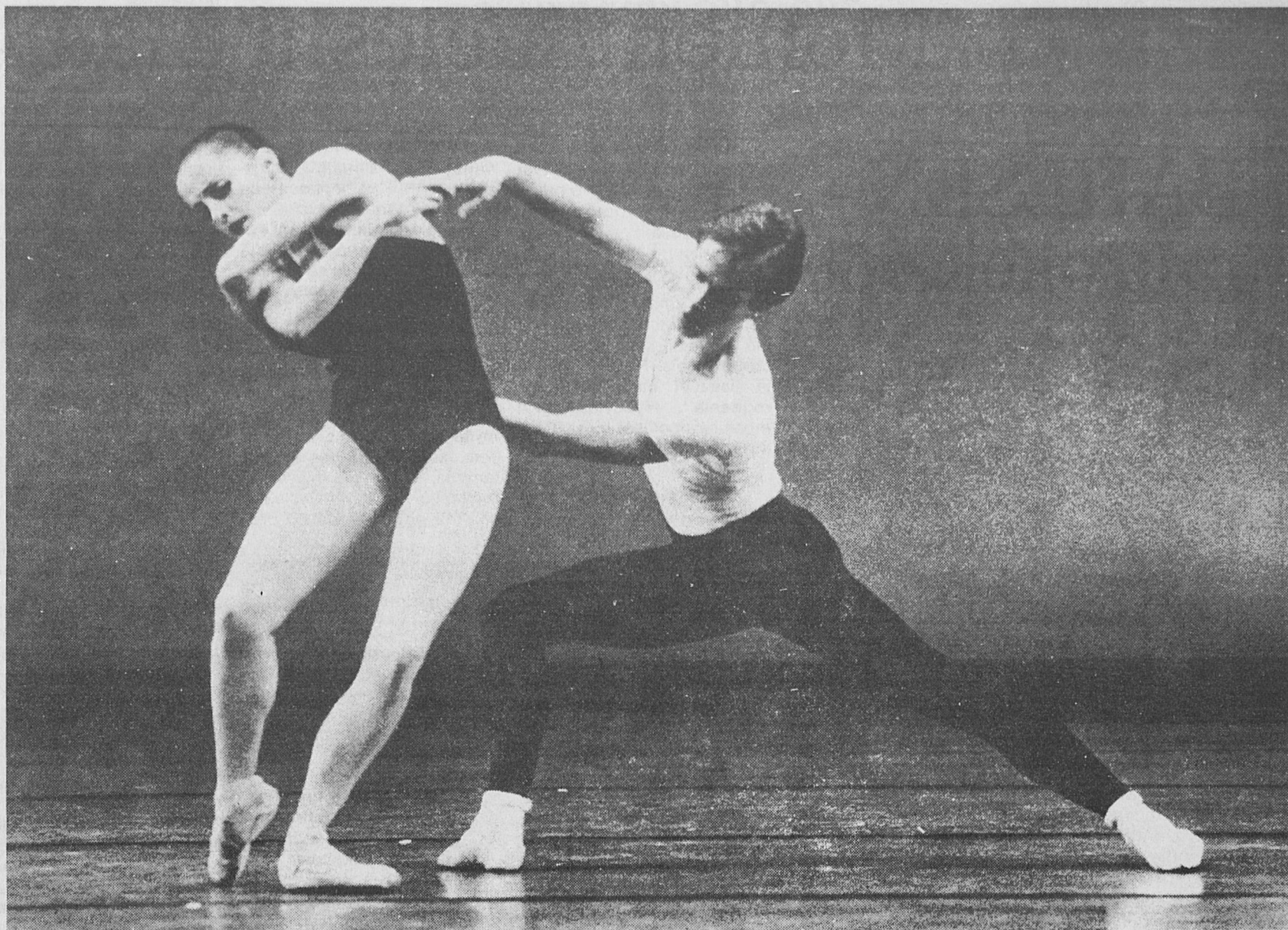
TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Nissinen tanssi Amanda Bennetin kanssa Balanchinen Four temperaments -koreografian Baselin baletissa neljä vuotta sitten.

lahjakkaita, mutta kypsymättömiä. Siellä oppi kestämaan paineita."

Aina valmiina kuin lukkari sotaan

Yhdysvalloissa on oltava aina valmiina mahdollisuuden tullen, mutta ambitiot on pidettävä kurissa, sillä liika harjoittelu johtaa helposti loukkaantumiseen. Jos loukkaantuu usein, putoaa b-ryhmään.

Loukkaantumisen vuoksi Nissinenkin joutui toipumislomalle viime kaudeksi, mutta hän käytti ajan hyödykseen opettamalla muita. Siihen oli

pakkokin, sillä palkka loppuu, jos ei tanssi. "Suomessa on palkalliset lomat ja eläkkeet, jotka olen menettänyt, mutta sen sijaan minulla on ollut tilaisuus seurata alaa eri puolilta," hän sanoo ja kertoo pitäneensä myös luentoja Stanfordin yliopistossa tanssin historiasta.

Ongelmana San Franciscossa ovat erilaiset tyylit ja eri koreografit, jotka kylläkin luovat kiinnostusta ja täyttävät 3600-paikkaisen teatterin ilta illan jälkeen, mutta aiheuttavat vaikeuksia tanssijoille.

"Fysiikassa ei ole kanavia,

joita voisi vaihtaa nappia painamalla. Esimerkiksi Forsythen teokset vievät kaiken energian niin tyystin, että selät ja polvet repeilevät", hän sanoo.

Paljonko vielä saa itsestään irti

Tiukan paikan tullen Mikko Nissinen on oppinut tuntemaan itsensä ja sanoo onnistumisen stimuloivan eteenpäin ylittämään entiset rajat. Työ on tuonut tullessaan matkoja eri kulttuureihin ja tustumisen eri kieliin, ja niitä

kokemuksia hän ei vaihtaisi mihinkään.

Balettien taiteellisten johtajien työtä seurattuaan hän katsoo, että tehtävässä tulisi ennen kaikkea organisoida ryhmien toimintaa, huolehtia epäitsekästä tanssijoiden kannustamisesta ja asettaa heidät oman uransa edelle. Se tahtoo unohtua johtajilta, jotka ovat myös koreografeja.

Suomeen Nissinen ei ole vielä valmis palaamaan, mutta sen verran hänelle jää aikaa tulevilta töiltään, että hän tanssii Savonlinnan gaalanäytök-

sessä soolon Tomassonin *Bizet pas de deux* -koreografiasta. Valinta ei häntä oikein tyydytä, mutta ulkomaisten partnereiden tuottaminen Savonlinnaan ei käynyt päinsä ekonomisista syistä.

Nyt hänelle on tärkeintä katsoa, paljonko hän saa itsestään irti ja paljonko voi vielä kehittyä, kun ikää on 28 vuotta ja takanapäin 14 vuotta ammatissa, jota hän kutsuu mahtavaksi.

Irma Vienola-Lindfors
(HS)

YK aloitti Namibian avustajamaiden kokouksen

Namibialle tähdätyn kehitysavun antajamaiden ensimmäinen kokous on alkanut New Yorkissa. Kokouksen tarkoitus on koota avustajamailta sitoumuksia sellaisten kehityskohteiden rahoittamiseksi, joita on valmistellut Namibian hallitus.

Namibia toivoo, että se saa apua erityisesti maatalouteen, koulutukseen, terveyteen ja asutukseen liittyviin ohjelmiin. Kokonaisavun arvioidaan nousevan useisiin satoihin miljooniin markkoihin, josta pohjois-

maiden osuuden sanotaan olevan noin 60 miljoonaa dollaria.

Työttömyyden ennustetaan alenevan Euroopassa

Hiljattain pidetyssä Euroopan yhteisön (EY) ja Euroopan vapaakauppa-alue EFTA:n kokouksessa käsiteltiin yhdenytymisen vaikutuksia työmarkkinoihin. Kokouksessa arvioitiin, että vuonna 2000 Euroopassa on työttömiä viisi miljoonaa vähemmän kuin nykyisin, mikä merkitsisi 7.6 prosentin työttömyyttä.

Uusiopaperi kelpaa Kanadan sanomalehdille

Toronton kaupunkialueen valtuusto on löytänyt uuden keinon luonnonvarojen säästämiseksi. Valtuusto päätti äskettäin, että Toronton kol-

men suuren sanomalehden on käytettävä vähintään 50-prosenttisesti kierrätettyä paperia. Tavoite on täytettävä vuoteen 1992 mennessä.

Kanadan suurin sanomalehti *Toronto Star* (arkilevikki 537,000) kuluttaa 155,000 tonnia paperia vuodessa. Lehtiyhtiön mukaan uusiopaperiin siirrytään heti, kun on

varmaa, että materiaalia on riittävästi.

Tabloid-kokoinen *Toronto Star* on käyttänyt uusiopaperia jo lähes kymmenen vuotta. Kolmas uusiopaperiin siirtyvä suurlehti on *Globe and Mail*.

Jos kaikki kolme lehteä alkavat käyttää uusiopaperia 50-prosenttisesti, säästyy vuodessa peräti 1,7 miljoonaa puunrunkoa.

Toronto Starin tuotantopäällikkö Garfiel Webb kertoo, ettei kymmenen vuoden

takaisella päätöksellä uusiopaperiin siirtymisestä ollut mitään tekemistä luonnon-suojelun kanssa. Yhtiö vain sai hyvät kaupat aikaan uusiopaperia tuottavan laitoksen kanssa.

Lehden kokemukset ovat hyviä. Painopaperista on käytetty kuitua 55-60 prosenttia, ja painojälki on parempi kuin täysin uudesta puusta valmistetulla paperilla. Äskettäin lehti voitti Kodakin mantereenlajuisen kilpailun parhaan värikuvan toistosta sanomalehdessä.

Kasvihuoneilmiö, otsonikaato, sademetsien häviäminen, saastuminen. Ympäristö kärsii niin mittavista ongelmista, että sen suojeleminen tuntuu joskus ylivoimaiselta tehtävältä.

Kukaan ei voi yksinään pelastaa maapalloa, mutta jokainen voi tehdä luonnon kannalta hyviä ratkaisuja. Eivätkä ne aina edes vaadi omasta mukavuudesta luopumista. Seuraavat vinkit on poimittu Massachusetts Audubon Societyn ja WCVB TV:n lehtisestä *Earth Keeping Tips*.

Ilmakehän otsonin tuhoutuminen on jo tuttu asia lähes jokaiselle. Otsoni suojelee ihmisiä ultraviolettisäteilyltä, joka aiheuttaa ihosyöpää ja silmävaurioita. Tunnetuimmat otsonia tuhoavat kemikaalit ovat ns. CFC-yhdisteet, joita välttämällä voit osaltasi suojella otsonikerrosta.

CFC-yhdisteet on kielletty kokonaan joistakin tuotteista, mutta niitä käytetään yhä mm.

videolaitteiden puhdistus-suihkeissa, ompelukoneissa, vahtomaisissa muovitiivisteissä ja joissakin hiussuihkeissa ja deodoranteissa. Tarkista etiketistä, mitä tuote sisältää.

Myös autojen ilmastointilaitteissa käytetään CFC-yhdisteitä. Kun viet autosi huollettavaksi, varmista, että huoltamo säilöo ja kierräyttää CFC-yhdisteet.

Vältä tuholaismyrkkäjä

Hyönteis- ja tuholaismyrkyt voivat vaurioittaa luontoa ja ihmisiäkin. Kokeile muurhaisen, termiittien ja torakoiden torjumiseen *boric acid* tai *diatomaceous earth* -aineita levittämällä niitä tuholaiten poluille.

Älä anna puutarhasi hoitoa

firmon tehtäväksi, koska ne käyttävät usein tuholaismyrkkäjä, jotka saattavat joutua lasten ja eläinten holle. Jotkut rikkaruohojen torjuntaan käytettävät aineet aiheuttavat ihottumaa, ja joidenkin on jopa todettu aiheuttavan syöpää eläimissä.

Pienellä vaivalla voit itse pitää puut, pensaat ja nurmen terveenä ilman haitallisia aineita. Leikattuasi nurmikon älä haravoi kaikkia nurmen tähteitä pois. Ne lannoittavat ja lisäävät maaperään nitrogeenia. Hyödyllisiä ovat myös luonnolliset lannoitteet kuten luujauhe.

Energian säästö tuntuu myös kukkarossa

Yksi parhaita keinoja säästää luontoa on nipistää pois turha energian kulutus. Ener-

gian säästäminen vähentää uudistumattomien luonnonvarojen, kuten hiilen, öljyn ja maakaasun kulutusta. Hiilipitoisten polttoaineiden palaminen taas lämmittää ilmastoa ja aiheuttaa haposateita ja savusumua.

Energian säästämisen kotona voi aloittaa vähentämällä lämmitystä parilla astella. Useimmissa asunnoissa lämmitys on jo ennestään tarpeettoman korkealla, ja pieni pudotus ei todennäköisesti tunnu missään, mutta säästää useita dollareita vuodessa.

Termostaattiin kannattaa myös asentaa ajastin, jonka voit säätää pienentämään lämpöä, kun olet töissä tai matkoilla. Lämmityslasku saattaa pudota jopa 20 prosentilla.

Veden lämmittimen voi huolletta säästää 130 asteeseen ja vesi on riittävän lämmintä.

Eristävän huovan kääriminen lämmittimen ympärille vähentää energian kulutusta 7-8 prosentilla.

Vaikka vettä onkin meillä useimmille tarjolla yllin kyllin, tuhlatavaksi sitä ei ole. Yksi helppo keino säästää vettä on sulkea vesihana hampaita harjattaessa. Tiskatessa pese astiat vedellä täytetyssä altaassa eikä juoksevässä vedessä. Vettä säästyy jopa 25 galloniaa pesussa.

Me saamme jokainen puolentoista puun verran mainoslehtisiä ja turhaa postia vuodessa. Tarpeetonta roska-postia voit vähentää tuntuvasti kirjoittamalla osoitteen Mail Preference Service, Direct Marketing Association, 11 West 42nd Street, P.O. Box 3861, New York City, N.Y. 10163-3861.

Hävitä haitalliset jätteet oikein

Sadantuhannen ihmisen yhteisö valuttaa keskimäärin 13.75 tonnia puhdistusaineita ja 3.44 tonnia moottoriöljyä viemäreihin kuukaudessa. Näiden ympäristömyrkyjen pääsyä luontoon voit vähentää muutamalla yksinkertaisella konstilla.

Käsittele uuninpuhdistusaineita, huonekalujen kiillotteita, valkaisuaineita, hyönteismyrkkäjä ja ilmanraikastajia samoin kuin vaarallisia jätteitä. Tarkista paikallisilta terveysviranomaisilta, missä tällaisia jätteitä vastaanotetaan. Hävitä samoin myös moottoriöljyt ja auton jarruöljyt. Jotkut autohuoltamot ottavat näitä nesteitä kierrätykseen.

Myrkylliset puhdistusaineet voit korvata ympäristöystävällisellä vaihtoehdolla. Kokeile seuraavaa moneen puhdistukseen sopivaa seosta: 1 gallona kuumaa vettä, 1/4 kuppi ammoniakkia, 1/4 kuppi viinietikkaa, 1 ruokalusikallinen leivinsoodaa ja tilkka sitruunamehua hajusteeksi. Huuhtelee vedellä pesun jälkeen.

Lisää vihjeitä pienistä muutoksista, joilla voit suojella ympäröivää luontoa, löytyy esimerkiksi seuraavista teoksista: *50 Simple Things You Can Do to Save the Earth*, *Save Our Planet*, *750 Everyday Ways You Can Help Clean Up the Earth* ja *The Green Consumer*.

Helppoja keinoja suojella ympäristöä

Tähystäjä

Käteemme sattui vanhanlainen leikkele sanomalehdestä ja kas, mitä siinä sanottiin: SINÄ OLET VELKAA \$10,048. Se oli otsikko kirjoituksessa.

Hallituksen velkataakka jokaista miestä, naista ja lasta kohden Yhdysvalloissa kasvoi 10,048:aan dollariin vuonna 1985, eli 14 prosenttia vuodesta 1984, sanottiin väestönlaskentaviraston äskeisessä raportissa.

Ei ole sattunut sen jälkeen julkaistuja velkasummia silmään, mutta melkoista velkataakkaa jokaiselle tässä maassa asuvalle on jo tuo edellä mainittu kymmenen tonnia.

Tarkkaan pitäisi kongressin jäsenten katsoa, millaisiin rahaehtoihin pistävät allekirjoituksensa.

Kanabarbeque Aura haalilla

VOLUNTOWN, CT - Tervetuloa Aura haalille Voluntowniin 21. heinäkuuta (lauantaina), jolloin siellä on kansan suosima kanabarbeque klo 4 - 6 ip.

Aura seuran miehet ottavat "ohjaket käsiinsä" ja valmistavat ammattitaidolla ja kokeuksella niin hyvän kanagrilauksen, että varmasti kannattaa osallistua.

Naiset puolestaan tekevät kaikki kanan mukana tarjottavat herkut. Valtavan suurilla rittiloilla paistetaan kanat kuohkean pehmeiksi, joten kannattaa varata tämä heinäkuun 21 p. lauantai Aura haalia varten.

Tervetuloa suurin joukoin kuten ennenkin.

A.L.

Erie järvi on koti Walleye-nimiselle kalalle ja sen rannat voimalaitoksille

Luemme uutisen "kieliseistä" ohiolaisesta sanomalehdestä.

Vuosittain saadaan Erie-järvestä kaloja ihmisten kulutukseen enemmän kuin kaikista muista neljästä suurjärven vesistöön kuuluvasta järvestä yhteensä.

Erie-järven länsipäätä kutsutaan "Wallaeye Capital of the World", siis Walleye-kalan pääkalustuspaikaksi koko maailmassa, koska sieltä pyydystetään tätä ahvenen sukuista (yksi ahvenlaatu) kalaa enemmän kuin mistään muusta järvestä koko maailmassa.

Ja nyt vuosia kestäneiden puhdistustöiden ja vedenpuhdistuslaitosten rakentamisen jälkeen järvestä nostetaan juomavesi yli 11 miljoonalle ihmiselle päivittäin.

Myös kolme atomivoimalaitosta, kaikki Amerikan puolella, sijaitsee rannalla ja vetävät reaktorien jpphdystysveden järvestä.

Ohion urheilukalastajat saavat vuosittain noin 25 miljoonaa kalaa järvestä. Lisäksi on huomioitava amattikalastajat ja Kanadan puolella kalastavat.

Vuonna 1975 järvellä oli ainoastaan 34 vuokrattavaa kapteenia kalastusveneisiin ja nyt heitä on yli 1,200.

Erie-järvi on kahdenneksitoista suurin makeanveden järvi maailmassa.

Vuonna 1975 walleye ahvenia saatiin 112,000. Nykyisin pyynti lähentelee viittä miljoonaa.

Muistamme, miten 20 vuotta sitten kalat kuolivat järvestä, koska pohja oli niin likainen, että kaikki kasvillisuus kuoli siinä: ei ollut ruokaa kaloille.

Sitten alkoi EPA:n (federaalin ympäristöllinen suojelus-agenttuuri) toimensa. Se on tuottanut erinomaisen tuloksen ihmiskuntaa ajatellen.

Mainittakoon, että Clevelandin kaupungin läpi virtaava Gayahoga-joki paloi. Näimme sen tv:stä, ja se oli maailmanlaajuinen uutinen.

Tämä joki laskee vetensä Erie-järveen. Sen rannoilla toimivat öljynpuhdistamot lasivat likavetensä jokeen. Veden mukana kulkeutui paljon öljyä, mikä vettä kevyempänä pysytteli pinnalla. Jotenkin öljy sitten syttyi tuleen, ja niinhän siinä kävi, että veden virratessa Erie-järveen, pinta oli tulussa. Näimme kuvan tv:stä.

Mutta nyt on toisin. Tämänkin näimme tv:stä: EPA:n tar-

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC

Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Paakonsulivirasto on yleisölle avoinna passi-ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

Floridan kuulumisia

Toimeliaat Martat

Kerran kauan sitten Paki-noitsija Topi Halonen mainitsi artikkelissaan Helsingissä olevasta Martta hotellista. Siitä saakka olen suunnitellut joskus kirjoittavani tuosta hotellista ja myös Martta toiminnasta. Jopa niin tosissani, että yritin varata sieltä huoneen pariksi vuorokaudeksi tehdäk-

seni oikein paikan päällä kokemukseni ja valokuvien myötä viime kesänä.

Lentokentältä soitettuani sain kuulla, että hotelli oli korjauksen alla koko kesän.

Tämä Martta talo sai alkunsa, kun talon paikalla ollut valmistava koulu lopetti toimintansa ja koulun johtajao-

pettaja Alli Nissinen, joka oli perheetön, testamenttasi tontin Martta järjestölle.

Aikanaan muistan lukeneeni, että testamentin antajan tahto toteutui kuitenkin kirjaimellisesti. Ennen vanhan talon purkua siinä ehti sijaita Anttilan vuodevaateosasto, jossa kävin ostoksilla. Hinnat

olivat todella edulliset, sillä varasto piti saada nopeasti tyhjäksi, että rakennustöihin päästäisiin käsiksi.

Martoilla oli suurkokous 1956 ja yksimielisesti päätettiin ruveta rakentamaan. Rahaa kerättiin piiriliitoissa ympäri maata ja neuvotteluja jouduttiin pitämään myös pankkimiesten kanssa.

Marttapiiriliitto ja Uudenmaan Martta piiriliitto muuttivat taloon 1958. Martat tekivät äärettömän paljon vapaaehtoistyötä, mm. hotellin ensimmäiset liinavaatteet ommeltiin talkoilla.

Toisestakin syystä Marttatyö ja sen toiminta tulivat mieleeni. Viime kesänä Marylandissa käydessäni kertoi siellä tuttavani suomalaisrouva, että hän oli antanut poikansa vaimolle lahjaksi käsin-kutomansa kuviollisen villapuseron ja jo ensimmäisessä pesussa se kutistui vauvan röijyn kokoiseksi.

Meillä Suomessa, siellä Martoissa opetetaan monia asioita. Muistan itse oppineeni hienopesun alkeet Martoissa. Lähes kaikki tuntemani naishenkilöt kuuluvat Marttoihin ja he myös opettavat, niin tyttänsä kuin myös poikansa mitä moninaisimpiin kodin askereihin.

Olen täällä kuullut myös verrattavan Suomesta ja muista maista tulleita vaihto-oppilaita. Suomalaisia keuhuttiin juuri heidän siisteytensä johdosta ja toiset huomioon ottavasta asenteestaan. Kuulemma pojatkin korjaavat jälkensä, eivätkä jätä niitä Amerikan äidin tehtäväksi.

Tahdon uskoa, että heidän vanhempansa kuuluvat Martta-kerhoon.

Sanoin vanhemmat, sillä myös miehiä on kerhon jäse-

ninä mm. täällä alueellamme vierailut kenraaliluutnantti Rauno Meriö vaimonsa kanssa kuuluu Marttoihin.

Useissa nuorissa kodeissa vanhemmilla on hyvä ammatillinen koulutus, mutta ovat joutuneet ottamaan vastuun perheestä ja kodinhoidosta ilman koulutusta ja usein myös ilman oman kodin esimerkkiä.

Martat järjestävät kursseja ja havaintoesityksiä, mm. ruuanvalmistuksessa, puutarhahoidossa, tuholaisten torjunnassa, hedelmäpuiden ja koristepensaiden leikkauksessa, kukka- ja hyötykasvien istutuksessa.

He kouluttavat myös kauppiaita ruuan asiantuntijoiksi. Joka syksy he järjestävät myös sienineuvontaa. Martat ovat myös tunnettuja perinneruokien valmistajina.

Marttilloissa käy esitelmöitsijöitä mitä moninaisimmilta aloilta lääkäreistä pankkimiehiin, eivätkä luonnonsuojelu- ja väestönsuojeluasiat ole heille vieraita.

Tuote-esittelyiltoja myös pidetään. Uusia aineita ja erialojen tuotteita tulee jatkuvasti tarjolle.

Martat järjestävät myös erilaisia kesätaapahtumia.

He järjestävät matkoja ulkomaita unohtamatta. Sain juuri kortin Matinkylän Martoilta Pariisista.

Isot ja pikku Martat suorittavat eri tasoisia taitoavaimia, joita on kolme. Vaatimustaso kolmannen avaimen kohdalla on tietenkin korkein. Aikuisen vaatimusten kohdalla on mm. kolme tietopuolisen opintoaiheen opiskelu opintoryhmässä, kotitalous ja kirjanpito ja sen pohjalta on laadittava talousarvio seuraavaa puolivuotiskautta varten.

jatkuu sivulla 6

Turistiklubin tapahtumia

Torstai, kesäk. 14 päivä oli kaunis, aurinkoinen kesäpäivä, Amerikan lipun päivä, ja kauniisti liehui tämän maan lippu Turistiklubin liputangossa, kun juhlaväkeä alkoi kerääntyä Turistiklubin pikku saliin.

Vuosi on vierähtänyt siitä, kun vietimme John Turpin, monivuotisen "parkkipoliisimme" 100-vuotisjuhlaa, ja nyt päätimme viettää 101-vuotissyntymäpäivää.

Sana kulki keskuudessamme, ja vaikka niin moni seuramme jäsen onkin jo lähtenyt kesää viettämään, oli siitä huolimatta suuri joukko Johnin ystäviä noudattanut kut-

sua ja saapunut kunnioittamaan häntä tänä suurena merkkipäivänä. Vieraina olivat noin 100-lukuisen joukon lisäksi saapuneet kaikki paikakunnan papit.

Päivänsankari oli reipas ja iloinen kuten aina, ja sai osakseen paljon onnitteluja ja onnentoivotushalauksia kaikilta.

Turistiklubin puheenjohtaja Kalle Nikula lausui kaikki juhla-vieraat tervetulleiksi kertoen John Turpin työstä kuin myös siitä, kuinka suuri ilo meillä on voidessamme koontua jälleen juhlimaan häntä. Pastori Wilbert Törmälä piti kauniin puheen ja alku-

rukouksen, jolla hän aivan kuin herkisti kaikkien mielet tähän juhlaan.

Lepokodiltamme olivat saapuneet Elina Kurosen johdolla toimiva "Hopea Hapset" nimeä kantava kuoro laulamaan. Jo nimikin kertoo, että kuorolaisilla on ikää ehkä 10-15 vuotta vähemmän kuin päivänsankarilla.

Kuinka ihanasti he lauloivatkaan, äänet olivat kirkaat ja heleät. On suuri ilo ja nautinto kuulla heitä. Nyt on kuoro saanut säestäjäkseen tunnetun pianisti Irja Finnen, joka on vuosia toiminut säestäjänä paikkakunnalla, ja hän on suurena apuna Elinalle, joka todella tekee suuren työn kuoron kanssa.

Kuoron jälkeen puhui pastori Pentti Mäki kertoen kuin jatkuu sivulla 6

Kesäk. 28, 1990

Suuressa perheessämme on sattunut taas monen moista. Olemme saaneet surusanomaa, kaksi kotimme asukasta nukkuiivat ikiuneen Alma Johnson 23 p:nä kesäkuuta 85 vuoden ikäisenä ja Arthur Kling 24 p:nä kesäk. 96 vuoden ikäisenä. Otamme osaa omaisten suruun.

Tiistaina vietimme kodissamme kahden entisen asukkaamme muistotilaisuutta, Hilda Hendricksonin ja Dave Hyytisen. Tilaisuudessa puhuivat Terttu Mäki ja Tenho Tamsi. Meidän Hopeahapsemme lauloivat ja Irja Finne säesti laulut. Tässä tilaisuudessa Ed Haapa säesti muun musiikin.

Keskiviikkona oli meillä o-mat "Ilkamat", jossa asukkaat esittivät parastaan. Tietokilpa on aina myös ohjelmassa.

Torstaina oli jälleen muistotilaisuus, tällä kertaa Alma

Johnsonin ja Arthur Kling'n muistoksi. Pastori Wilbert Törmälä puhui ja Bertha Penttilä säesti musiikin. Mrs. Marjatta Haapaniemi muisteli Mr. ja Mrs. Kling'n elämän työtä.

Perjantaina vietettiin sairaskodin asukkaan Veikko Rissan 80-vuotissyntymäpäivää ruokasalissa Jennie Olsonin toivomuksesta. Lämpimät onnentoivotukset Veikolle ja hyvää terveyttä jatkossa.

Sydämelliset kiitokset Auttaville käsille keskiviikkoamusta ja oikein hyvää kesälomaa teille kaikille. Teilläkin on siihen täysi oikeus. Tava-taan taas syksyllä iloisella mielellä täällä, sillä palkitsevampaa työkenttää ei teillä voi olla kuin mitä meidän vanhuksemme ovat.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavara-kauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Raivaajan arpajais- voitot

Raivaajan hyväksi pidettyjen arpajaisvoitot vedettiin sunnuntai iltapäivällä 84. Kesäjuhlien lähestyessä loppuun.

Voitot jakautuivat seuraavasti:

1. palkinto, kahden hengen Suomi-matka Finnairin sinivalkoisilla siivillä: **Alev Volkan**, Charlottesville, VA.
2. palkinto, \$100: **John Chiasson**, Athol, MA.
3. palkinto, litalan lasilautanen: **Sylvia Wiltshire**, Springfield, VT.

4. palkinto, kirja "Song of Finland": **Ed Palo**, Fitchburg, MA.

5. palkinto, Raivaajan vuosikerta: **Aimo Tuomi**, Levittown, PA.

6. palkinto, kirja "Molotov Cocktail": **Mr. ja Mrs. George S. Anttila**, San Marcos, CA.

7. palkinto, kirja "Voice of America Calling Finland": **Saimi Korsman**, Maynard, MA.

8. palkinto, kirja "Handbook for Doing Finnish American Family History": **Amy Van Hazinga**, Fitchburg, MA.

9. palkinto, kirja juoksija Lasse Virenistä: **Eva H. Erikson**, Iowa City, IA.

Kiitos kaikille osanottajille!

FinnFest USA '91

LAKE WORTH, FL - FinnFest USA '91 Floridasta tiedottaa, että juhla tullaan pitämään huhtik. 4 - 7, 1991 Lake Worthin kaupungissa. Luvasa on jännittäviä tapahtumia kaikenikäisille.

Juhlan järjestelijät ovat lyöneet lukkoon rekisteröintiä koskevat päätöksensä. Rekisteröintipaketin mukana saa ilmaiset liput seuraaviin tilaisuuksiin: avajaisiin, Lake Worthin kiertokävelulle, "Ilta avenuella" -tilaisuuteen, laivamatkaan Intracoastal vesistöllä, balettiin, kaikkiin seminaareihin sekä päättäjäisiin.

Heinäkuun 31, 1990 postitetut rekisteröinnit maksavat \$25 hengeltä (alle 15-vuotiaat lapset ilmaiseksi); \$70 per-

heeltä (siihen sisältyy 15-18-vuotiaat lapset).

Elok. 1, 1990 -tammik. 1, 1991 väliseltä ajalta vaaditaan \$30 rekisteröintimaksu hengeltä; \$80 perheeltä.

Tammik. 1, 1991 jälkeen maksut nousevat \$40 hengeltä; \$80 perheeltä.

Myöhemmin syksyllä järjestelijät tiedottavat tarkemmin juhlien ohjelmasta ja muista järjestelyistä.

Rekisteröinnit ja kaikki tiedustelut tulee lähettää osoitteella: FinnFest USA '91, P.O. Box 1229, Lake Worth, FL 33460.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

TURISTIKLUBIN ... jatkoa sivulta 5

ka on hauskaa nähdä John hyvissä voimissa, sillä hän on uskollinen kirkossa kävijä. Harvase sunnuntai näemme hänet kirkossa kuin myöskin keskiviikon hartaustilaisuuksissa.

Turistiklubin johtokunnan ja jäsenistön puolesta luovutti puheenjohtaja Kalle Nikula kauniin seinälaatan ystävyys- ja uskollisuuden muistoksi John Turpille.

Tenho Tamsi kiitti Johnin puolesta sekä lauloi kauniin laulun päiväsankarille.

Puheenjohtaja luki vielä onnittelukortin, johon seuran sihteeri oli kirjoittanut onnittelurunon, joka on alla.

Mr. Axel Niskanen lausui onnittelunsa. Hän oli ottanut valokuvan Johnin 100-vuotispäivänä ja vaimonsa Hilma Niskasen kanssa lahjoitti sen. Kuva oli erittäin hyvä, suurennettu ja kehystetty.

Monet kiitokset teille, Hilma ja Axell Niskanen, kuva tulee koristamaan tulevaisuudessa Turistiklubin seinää.

Tervehdyksen toi myöskin Aili Tokkola, Johnin monivuotinen ystävä. Keittiössä olivat emäntinä toimineet Helga Nikula, Hilka Uimonen ja Selma Marteinsdottir loihtien kau-

niin kahvipöydän.

Syntymäpäiväkakun tullessa pöytään laulettiin Johnille "Happy Birthday" sekä "Paljon onnea vaan". Samalla laulettiin Selman pojalle, Gustafille onnittelulaulu, sillä hän täytti vuosia seuraavana päivänä. Näin siis tuli juhlistua Turistiklubin vanhinta ja nuorinta jäsentä samalla kertaa. Iltapäiväkuluikin vilkkaan seurustelun merkeissä, ja kaikki olivat tyytyväisiä hyvin onnistuneen juhlan ansiosta!

Meidän Johnny!

Vuosia sata ja yksi kun täytät,
niin vielä meille parking paikat näytät.

Haalille kun tiemme johtaa,
siellä Johnyn varmaan kohtaa.
Tervetuloitotukset,
kaikille on suotu,
ja jokaiselle parkkipaikka luotu.

Mistä löytyis toinen mies,
joka Haalin paikat hyvin ties?
Meillä ennätys on luotu,
hyvä mies on meille suotu.
Haalille ei varmaan mistään,
löydy kilpailijaa kestäen,
joka meidän Johnyn voittaa,
sitä voisi kyllä koittaa.
Ota vastaan toivotukset armaat,
Onnen siunaukset parhaat!

Selma Marteinsdottir

TOIMELIAAT ... jatkoa sivulta 5

Nuorille on vaatimuksina mm. oman huoneen siivoaminen, sukkien parsiminen, kakun paistaminen jne.

Marttakerhoissa on erinomainen tilaisuus päästä oppimaan näitä taitoja, eikä kulttuuripuoltakaan ole siellä unohtettu. Marttajärjestö on liiki 90 vuotta vanha. Sen perustaja oli Lucina Hagman.

Täytyy vielä mainita tuosta Alli Nissisen testamentista, että siihen liittyi ehto, että sitä tonttia ei saa koskaan myydä. Jos Martat joutuvat siitä jostain syystä luopumaan, niin se täytyy antaa jollekin vastaavanlaiselle järjestölle.

Lukemani persuteella mainitsen sen verran tuosta ho-

tellista, että se on kodikas ja turvallinen yksilöllisen palvelun pikku hotelli. Siinä on myös yhden hengen huoneita.

Huoneen hintaan kuuluu tukeva ateria, joka nautitaan talon kuudennessa kerroksessa sijaitsevassa ravintolassa. Siellä olen käynyt muutaman jatkua sivulla 13

Kuolleita

Aino S. Pekkinen

FORT LAUDERDALE, FLA - Aino Sylvi (Sten) Pekkinen, 91, kuoli 21. päivä toukokuuta 1990. Hän syntyi 1899 Helsingin lähellä Suomessa.

Pekkinen tuli Yhdysvaltoihin vanhempiensa ja veljensä mukana vuoden 1970 tienoilta. He asettuivat Quincyyn, missä perheeseen syntyi lisää lapsia. Veli Oiva Sten osallistui nuorena miehenä Bostonin maratoniin Quincyyn Hurja Athletic Clubin edustajana.

Aino meni naimisiin Peter Pekkinen (1895-1966) kanssa. Pari asettui asumaan Quincyyn, missä Peter työskenteli Fore River telakalla.

Miehensä kuoleman jälkeen Aino muutti Floridaan, missä yksi perheen pojista asui.

Suremaan jäivät pojat William Pekkinen, Florida, ja Herbert Pekkinen, Quincy; veli John Sten, Quincy; kolme sisarta, Gertrude McKearney, Quincy; Esther Driscoll, Abington; ja Ruth Meurch, Brocton; neljä lastenlasta ja yhdeksän lastenlastenlasta; sekä käly Vieno Sten, Quincy.

Edesmennyt haudattiin Blue Hill hautausmaalle, Braintree.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

SAWYER-MILLER HAUTAUSKAPPELI

129 ELM ST., FITCHBURG

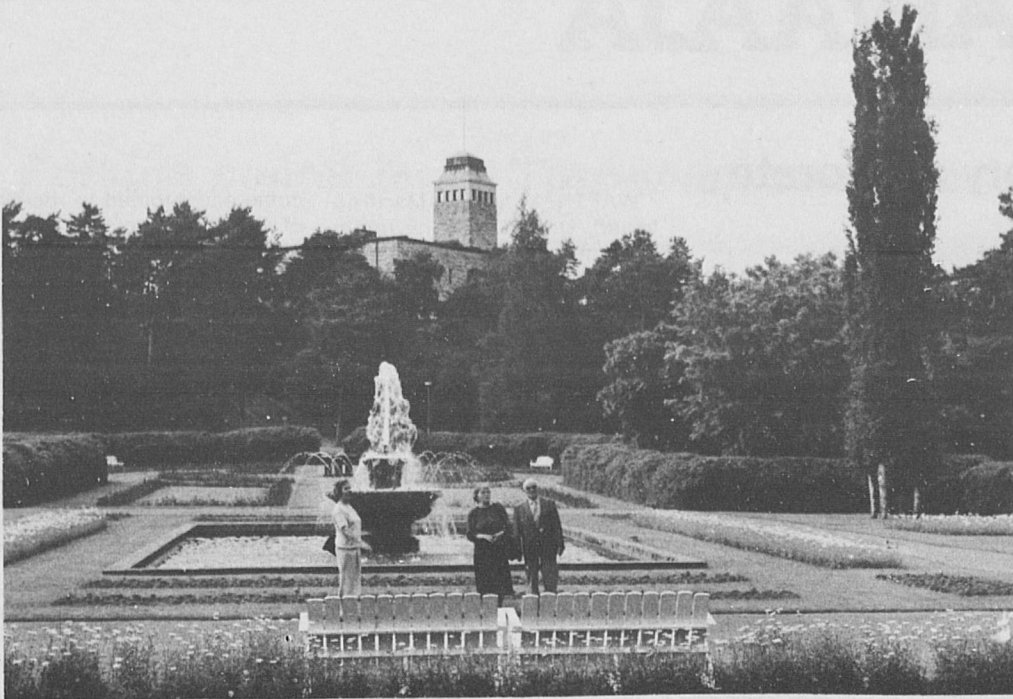
123 MAIN ST.
WESTMINSTER

763 MASS. AVE.
LUNENBURG

henkilökuntaan kuuluu suomea puhuva henkilö

Palvellut monta suomalaista sukupolvea

Howard J. Milier, hautaantoimittaja 354-6778

Kultaranta, Suomen presidentin kesäasunto, sijaitsee Luonnonmaan saarella. Maanviljelysneuvos Alfred Kordelin rakennutti tämän graniittilinnan itselleen vuonna 1916. Myöhemmin se siirtyi Tasavallan presidentin kesäasunnoksi. Kuvassa etualalla Ulla Luukkaa, Elli ja Tauno Kuusiniemi.

Piispa Maunu II Tavast asui tässä talossa. Kuvassa portin yläpuolella olevassa laatassa tämä teksti: Keskiäikamme maineikain mies MAUNU II TAVAST Jumalan armosta Turun piispa asui viimeiset elinvuotensa 1450-52 tällä paikalla olleessa talossa.

NAANTALIN MAISEMISSA

Tämän sivun valokuvat lähetti toimitukseemme Tuomo Luukka Suomen Naantalista. Lähetyksensä mukana hän antoi taustatietoja itsestään ja harrastuksestaan.

Luukka kertoi syntyneensä Pöytyän pitäjässä yhdeksänlapsisessa maanviljelijäperheessä. Monien vaiheiden kautta hän pääsi Sortavalan Seminaariin, mistä hän valmistui kansakoulunopettajaksi.

Viranhoidon yhteydessä

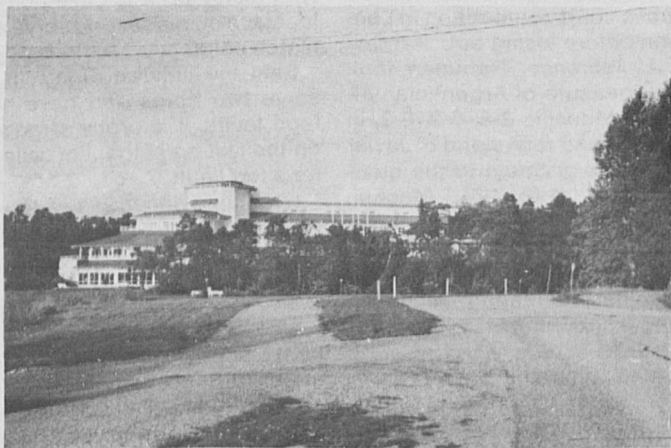
Luukka opiskeli Turun Yliopistossa filosofian maisteriksi. Suurimman osan elämäntyöstään hän on suorittanut opettajana Naantalin kaupungissa.

Luukan molemmat lapset, tyttö ja poika, opiskelevat lääketiedettä Turun Yliopistossa.

Tällä kerralla esittelemme lukijoillemme Naantalin kaupunkia Luukan kuvaamana, myöhemmin Turkua ja muita seutuja.

Naantalin kesäinen tori.

Naantali tunnetaan ties kuinka pitkältä ajalta kylpyläkaupunkina. Nyt on kuitenkin vanha kylpylä saanut siirtyä sivuun ja uusi astunut tilalle. Kuvan uusi on terveyttä huokaava merentuoksuinen kylpylä.

Vanhaa Naantalia. Menneitten päivien rauhaa Torikadulla.

UN's Ahtisaari receives honorary doctorate

WALTHAM, MA - Martti Ahtisaari, above, United Nations undersecretary-general for administration and management and the secretary-general's special representative for Namibia, received an honorary doctor of humane letters from Bentley College on May 19.

WALTHAM, MASS - Martti Ahtisaari, United Nations undersecretary-general for administration and management and the secretary-general's special representative for Namibia, was awarded an honorary doctor of humane letters degree at Bentley College's 71st Commencement on May 19.

A citizen of Finland, Ahtisaari worked as a teacher after graduating from the University of Oulu, but then moved into public service. He was Finland's ambassador to the United Republic of Tanzania from 1973 to 1976 and also was accredited to Zambia, Somalia and Mozambique during that period.

He served as United Nations commissioner for Namibia from 1977 to 1981, during which time he was appointed special representative of the secretary-general.

He was under-secretary of state in the foreign ministry of Finland, when, in 1987, he was named a U.N. under-secretary-general.

The honorary degree citation presented to Ahtisaari declares: "The world recently has be-

come accustomed to the sight of newly enfranchised peoples waiting patiently in long lines to vote in their countries' first free elections in years - or, in many cases, ever. You are one of those whose quiet but instrumental efforts have made that happy sight possible in yet another corner of the world: Namibia. Its citizens chose a constituent assembly in 1989 and gained independence from South Africa on March 21, 1990.

The citation continues: "As head of the largest election-monitoring effort in United Nations history, your persistence, patience and talent for conciliation ensured that the process would be free and fair. You have helped place Namibia on the crest of the wave of freedom now washing over the globe."

Founded in 1917, Bentley College is among America's largest institutions of higher learning specializing in professional business education. The college, located in Waltham, Massachusetts, awarded approximately 1,400 undergraduate and graduate degrees at its commencement exercises.

FINNFEST USA '91

LAKE WORTH, FL - Greetings from South Florida! We are writing to share news from FinnFest USA '91. The event will be held in Lake Worth, FL, April 4 - 7, 1991. We have many exciting activities planned for all ages.

The registration fees have been confirmed. Several activities are included in a full registration fee. They are:

1. Opening Ceremonies
2. Tour of Lake Worth
3. "Evening on the Avenue"
4. Boat Ride on the Intracoastal Waterway
5. Ballet
6. All Seminars

At a recent Committee meeting it was decided to offer a "FinnFest USA Special." All registrations purchased at our booth at FinnFest USA '90 in Hancock for FinnFest USA '91

in Lake Worth will be:

- \$25 per person (children under 15 years old free).
- \$70 per family (children 15-18 years old free).

We will also offer this rate for any mail orders postmarked by July 31, 1990.

Registration fees from August 1, 1990, to January 1, 1991, are:
\$30 per person
\$80 per family

Registration fees after January 1, 1991 are:

- \$40 per person
- \$80 per family

We are still planning the banquet, barbecue, other activities, preparing a housing list, maps, tours, transportation, etc. This information will be released in the fall.

Hurry and get your "FinnFest USA '91 Special" now. With such a low fee, you'll have an opportunity to enjoy other Florida attraction areas such as Disney World, Kennedy Space Center, Bush Gardens, Metro Zoo, Key West, etc.

Marlys Jarvi
Registration
FinnFest USA '91
P.O. Box 1229
Lake Worth FL 33460

Meeting of the Revontulets -

Update on Australian visitors

I made contact with the Revontulet Finnish Folk Dancers last week while they were visiting and performing in Sudbury, Ontario. Their travels so far have taken them through five Finnish Canadian communities. A few more stops and then on to Massachusetts.

The group of 17 will arrive in Worcester Friday, July 6, and be escorted to Westminster to meet our local Revontulet group who will host them for the weekend.

On Friday night the Finnish American Club of Rutland will entertain both Revontulet

groups for supper.

At 7:00 p.m. at Sovittaja Park the Australian group will put on a performance for the public. They will perform Finnish folk dances, Australian country dances and give a talk on Australia in English.

Canberra, Australia, their home base and the capital city, is ultra modern. The city is only a few decades old and was laid out completely in advance, unlike our cities that grew helter skelter. The charge will be \$5.00 per person including coffee. Children under 16 free.

On Saturday night they will

perform at Saima Park. The program will be the same. The charge will be \$6.00 per person including coffee and dancing after the program to the music of John Chambers and Friends.

All proceeds from both evenings will go the Australian performers.

Please come to either performance of both if the spirit moves you. You'll have an enjoyable evening and help our guests dance their way from Australia across Canada through Massachusetts and then on to Finland.

Barry Heiniluoma
for Revontulet

Aki Rahunen

Rahunen, Paloheimo advance in European tennis tournaments

Finland's Aki Rahunen made it to the semi-finals in the Florence (Italy) international tennis tournament and Veli Paloheimo achieved the third round at the Stella Artois Queens Club grass court competition in London before losing out.

At Florence, Rahunen took the measure of Argentinian Alberto Mancini, 2-6, 6-2, 6-3, in the second round and of Javier Sanchez of Spain in the quarters, 6-4, 4-6, 7-5. Magnus Larsson of Sweden edged him out in the series finals, 6-4, 6-4, and went on to win the championship defeating American Lawrence Duncan, 6-7, 7-5, 6-0 on June 17.

Meantime, at the pre-Wimbledon warm-up at Stella Artois, Veli Paloheimo proved himself a tough customer on the grass surface.

His wins were over John Anderson of Australia, 4-6, 7-6 (7-4), 6-4, and 13th seeded Kevin Curren, U.S., 4-6, 6-4, 9-7.

Finally, veteran John McEnroe of the U.S., once the world's

top player, and still very dangerous on the grass, seeded No. 4, stopped Paloheimo on June 14, 6-0, 6-7 (5-7), 7-5.

But, primarily on a technicality, Paloheimo was called on a foot fault on his second serve at match point.

Said the ill-fated Finn: "If I serve two hours and have no food faults, it is pretty strange on the last point that I'm called for a foot fault."

Eventual winner of the tournament was world's top ranked Ivan Lendl.

★ ★ ★

Also, on June 16, an American Finn placed sixth in the 10,000 meter run at the Mobil/TAC 1990 National Outdoor Track and Field Championships at Norwalk, California.

Running under the auspices of NIKE-Boston, Robert Kempinen crossed the finish line in 28:36.35. Winner was Steve Placencia, NIKE West, 28:11.41.

Harri Siitonen

Folklife center lauds Turpeinen cassette

Viola Turpeinen: The Early Days - Finnish-American Dance Music 1928-1938 has been selected for inclusion in The Library of Congress-American Folklife Center publication *American Folk Music and Folklore Recordings 1989: A Selected List*.

Viola Turpeinen, the featured artist on this album, was born in Champion, Michigan in 1909.

She was already an accomplished accordionist at the age of 16 when she began making concert tours. By 1928 she was recording for the Victor Talking Machine Co. (now RCA Records Inc.).

This collection of her music, reissued by Thimbleberry Recordings of Calumet, Michigan, is drawn from the records she made during the following ten years, through 1939. She continued to tour North America and Finland, and although she died in 1958, she is still fondly remembered by thousands of Finnish-Americans who danced to her music.

In a recent article, folklorist Dr. James Leary suggests that Viola Turpeinen was the Finnish-American equivalent of such folk and ethnic music greats as Muddy Waters, Bill Monroe and Frankie Yankovic.

Early each year, a panel of specialists in American traditional music meets at the Library of Congress to select about thirty of the best recordings from among hundreds submitted by recording companies across the country. The selected recordings feature cultural traditions found within the United States, emphasize "root traditions," are easily available for purchase, and are well-documented with liner notes or descriptive booklets.

In the fall, the Library publishes a fully annotated list of the recordings that includes descriptive notes, photographs of each album cover, recording company addresses, and other resource lists. The booklet is used by radio stations, libraries, schools, and private individuals to expand their collections of high-quality folk recordings.

Sylvester Ahola recordings to be aired

BOSTON, MA - Recordings of trumpeter Sylvester Ahola (b. 1902) will be played on the radio program "Jazz Decades" Sunday, July 8, at 6:30 p.m. on WGBH (89.7).

The 1989 folk recordings list will be available by fall, 1990, and is free of charge from the American Folklife Center, Library of Congress, Washington, D.C. 20540. The booklet is published by the Library of Congress, with partial funding from the National Academy of Recording Arts and Sciences, Inc.

The American Folklife Center in the Library of Congress engages in the preservation, presentation, and dissemination of American folk cultural traditions. Established in 1976, the Center contributes to the cultural planning and programming of the Library, the federal government, and the nation.

The cassette Viola Turpeinen: The Early Days is available from Raivaa Publishing Company, P.O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600.

The price is \$9.95 (Mass. residents add 50 cents sales tax).

The article by Dr. James Leary mentioned above can be found in the latest issue of Finnish Americana, a journal of Finnish American History and Culture. It is entitled "The Legacy of Viola Turpeinen."

This issue of Finnish Americana is a special issue focusing on Finnish American folk life.

Other articles include "Juhlat: Good Times for Finns" by Marsha Pentti; "Järvi's Little People" by Mary Koske; "Who Shall We Say We Were?" by Carolyn Torma; and "Ethnic Identity for Sale: The Finnish American Gift Shop" by K. Marianne Wargelin Brown.

Finnish Americana is available from RAIVAAJA for \$6.00 a copy.

RAIVAAJA, P.O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600.

Viola Turpeinen: The Early Days

Finnish-American Dance Music 1928-1938

1990 RAIVAAJA benefit drawing winners

FITCHBURG, MA - The winning entries in the 1990 RAIVAAJA benefit drawing were picked during the 84th Finnish Summer Festival at Saima Park on July 1.

1. **Alev Volkan** (ticket no. 15915), Charlottesville, VA, won the business class round trip to Finland for two on FINNAIR, the "Pride of Scandinavia."

2. **John Chiasson** (10355), Athol, won the \$100 in cash donated by Hanslin Travel Service.

3. **Sylvia Wiltshire** (17605), Springfield, VT, won the piece of littala glassware donated by Worker's Credit Union.

4. **Ed Palo** (13256), Fitchburg, won the book *Song of Finland - Tuhansien laulujen maa*, edited by Einard Marvia.

5. **Aimo Tuomi** (08676), Levittown, PA, won a year's subscription to RAIVAAJA.

6. **Mr & Mrs. George S. Anttila** (92069), San Marcos, CA, won a copy of *Molotov Cocktail*, donated by its author John O. Virtanen.

7. **Saimi Korsman** (07576), Maynard, MA, won a copy of *Voice of America Calling Finland*, donated by its author John I. Kolehmainen.

8. **Amy Van Hazinga** (22146), Fitchburg, won a copy of the *Handbook for Doing Finnish American Family History* by Carl Ross and Velma M. Doby. This was donated by co-author Velma Doby.

9. **Eva H. Erickson** (16194), Iowa City, IA, won a copy of *Lasse Viren, Olympic Champion* by Antero Raevuori and Rolf Haikkola, donated by John O. Virtanen.

GM to build new model in Finland

ZURICH - General Motors Corp. will build Opel Vauxhall Calibra cars in a Finnish plant beginning in the spring of 1991, the company announced at its European headquarters.

About 20,000 of the new Calibra coupes are expected to be built at the Saab-Valmet plant in Uusikaupunki, Finland, in 1991, GM said. More volume could be added, depending on the market. The production at the Finnish plant will supplement production at the Adam Opel AG unit's main factory in Rueselsheim, West Germany.

The transfer of some of the Calibra assembly work to Finland, GM said, will enable the company to increase production of its best-selling Opel Vectra Vauxhall Cavalier in Rueselsheim.

The Vectra Cavalier is also

built in Belgium, and England, and production in Turkey and East Germany will begin later this year.

The company said the transfer of Calibra production will also mean better use of capacity at Saab Automobile Ab, in which GM has a 50 per cent stake. Saab Automobile is a joint venture between GM and Saab-Scania AB created last December.

GM said it expects sales of the Calibra coupe model to total about 20,000 units this year.

GM also announced that sales of its Opel Vauxhall passenger cars for the first four months of 1990 totaled 546,700, up by 13,700 units, or 2.6 percent, from the same period in 1989. Opel Vauxhall European market share remained at 11 per cent.

For RAIVAAJA's 85th we are launching a campaign to increase our readership because we know that there are many more people out there who would enjoy the paper. Our goal is 850 NEW subscribers for the 85th! Everyone who gets a NEW order of a 12 month subscription participates in a drawing held at the end of the year. The prizes are \$200, \$100 and \$50. The drawing will take place December 31, 1990. EVERY time you send in a NEW subscription we'll add your name to the drawing pool. So, no more of passing the paper around to a friend, neighbor or relative - get them to subscribe instead! Your own NEW subscription also makes you eligible to participate in the drawing.

SUBSCRIPTION COUPON USA 12 mo. \$20.00 Foreign 12 mo. \$24.00

Agent: _____

Address: _____

Subscriber's name: _____

Address: _____

TENANT WAITING LIST NOW OPEN

FAHA Manor - 48 unit senior hud8/220 complex in Sonoma, CA (one bedroom & studios). Call for an application 707-938-1418 or write 191 Verona Ave., Sonoma, CA 95476.

EQUAL HOUSING OPPORTUNITY

Kalenteri

CALIFORNIA

July 8 - Summerfest '90, 11-5, a Finnish celebration at the Paloheimo Museum, Pasadena Historical Society, 470 West Walnut St, Pasadena. Exhibits, raffle, children's theatre, variety of programs, food.

CONNECTICUT

July 7 - Independence Day Dance, 8:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Ed Hendela.

July 8 - Finnish American Heritage Society membership meeting, sauna & swim at Jernstom's, Beach Pond, Voluntown.

July 15 - Finnish American Heritage Society Historical Committee will present "Finnish Folkways", 1:30 pm, Finnish Hall, Rte. 169, Canterbury. Informal story telling of different customs, sayings and way of life of the Finns in the area. Come and tell us your stories... Refreshments, free admission.

July 21 - Annual Chicken Barbecue, 4-6 pm, Aura Hall, Voluntown. For more information & tickets, call: Anja Mällinen, 376-4653.

Aug. 2 - Finnish American Heritage Society membership meeting, Finnish Hall, Rte. 169, Canterbury.

Aug. 4 - Hannu Makipuro in concert, Tamarack Lodge, Beach Pond, Voluntown. Guest artist, accordion virtuoso Veikko Ahvenainen from Finland. Chicken barbecue 5-7 pm, concert at 8 pm. For more info & tickets, call 203-423-3854 or 376-0224.

Aug. 6 - Aura Seura membership meeting 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown

MAINE

July 20 - Finnish American Heritage Society of Maine food sale, 9 am, Shop'n Save, South Paris.

Aug 12 - Finnish American Heritage Society of Maine annual picnic, Range Pond State Park, Poland. If rain, at Oxford Hills High School, South Paris. Contribute to food table or bring own lunch. Bring own place settings and chairs.

MASSACHUSETTS

July 6 - Australian Finnish Folk Dancers *Revontulet*, 7 pm, Sovittaja Park, Demond Pond, Finn Park Rd, Rutland. Program of Finnish folk dances, Australian country dances, and a talk on Australia in English. Admission charge includes coffee. Children under 16 free.

July 7 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Temperance Society Summer Camp, Suomi Rd, Furnace Pond, Pembroke.

- Summer's Evening of program & dance, 7-11 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Program featuring *Revontulet* Finnish folk dancers from Australia. Dancing to music of John Chambers & Friends, refreshments. Admission \$6.00, children free. Sponsored by the local *Revontulet*.

July 8 - Sunday dinner, noon, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

July 11 - Sauna & refreshments, 6:30-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Summer Coffee & Dance Social, 8 pm, Kaleva Campground, Fort Pond, Lancaster. Dancing, music, refreshments. Sponsored by Fitchburg Knights & Ladies of Kaleva.

July 14 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Saturday supper, 5 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by V.Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

- Dance, 8 pm-midnite, Sovittaja Park, Demond Pond, Finn Park Rd, Rutland. Music by Nils Lundin. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.

July 16 - "The Finnish Political System and the Situation Today," a lecture by Dr. Pertti Pesonen, chairman of Finland Society and editor-in-chief of *Aamulehti*, 2 pm, Campus Lecture Hall, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg. A feature of Finland Society's Seminar USA 1990; no admission charge.

July 18 - "Return Expected on Finland's Cultural Investment," a lecture by Pirkko-Liisa O'Rourke, Cultural Counselor, Embassy of Finland, Washington D.C., 2 pm, Campus Lecture Hall, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg. A feature of Finland Society Seminar USA 1990; no admission charge.

- Sauna & refreshments, 6:30-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster. Dancing, music, refreshments. Sponsored by Fitchburg Knights & Ladies of Kaleva.

July 19 - Reception for Finland Society Seminar USA '90, 8 pm, Saima Park, Fitchburg. All welcome to come and meet the seminar's students and teachers. Bring something for the coffee table.

July 20 - Lecture on trade, technology and economics by Timo Aittola, SVP of the New York Branch office of Kansallisoake-Pankki, 2 pm, Campus Lecture Hall, Hammond Building, Fitchburg State College. A feature of Finland Society Seminar USA 1990. No admission charge.

MICHIGAN

July 26-29 - FinnFest USA '90, Suomi College, Quincy St, Hancock. Tel. (906) 487-7202.

All programs subject to change

Maynard Kalevaiset celebrate 75 years

The Maynard Lodge of the Ladies and Knights of Kaleva celebrated their 75th anniversary on Saturday, June 23rd at Fort Pond, Littleton, with a hundred people participating from as far away as Maryland, Texas and Colorado.

An American flag, donated by Mabel and Teuvo Grekula of Acton, was proudly erected, along with a new Finnish flag, donated by Ellen Hansas from Fitchburg. A memorial plaque on granite now sits near the new flagpoles.

The delicious Finnish buffet, catered by Wayside Caterers of Marlboro, included pickled herring; fresh breads; salmon, dill and cream cheese on cracker; a potato dish with onions and herring; cabbage rolls and tiny potato pancakes. A beautiful cake was baked for the occasion which commemorated the beginning of the Maynard branch of this national organization founded to foster American pride and Finnish awareness.

Hauntingly sad songs and lively polkas were played throughout the Midsummer's Eve by accordionist Juhani Puuttila of Fitchburg. Anita Eva Hendrickson from Maryland plucked the ancient Finnish

harp, the kantele, both solo and duet with her mother. As in the *Kalevala* legend, the mesmerizing kantele almost lulled the audience to dreamland. Several of the Hendricksons wore their native Finnish costumes.

The Matron of the Grand Lodge, Sirkka-Liisa Ayoub sent a greeting which was read in Finnish by Martha Weckstrom. She could not attend as the No. 1 *Tupa* (or Lodge) in Red River, Michigan, was re-forming and she was re-instating 22 new members.

The Fitchburg Lodge's First Brother Markku Kuokkanen and his wife Martha, Matron of the Fitchburg Ladies, offered congratulations with a fragrant spray of eucalyptus and flowers for the fireplace. The new president of a Scandinavian group led a Norwegian cheer.

An exhibition of photos and documents from 1915 and onward was set up by Susan Alatalo thanks to loans by Ellen Hansas, Laffy Alatalo, Dick and Saimi Korsman, Vieno Ware, Mabel Grekula and the clubs. The founding members, the summer youth camp, road races from Maynard to Littleton, Kalevaiset Civic Association, construction of the first camps, the First Summer Festival of 1932,

destruction of the hurricane of 1938, the National Band, the Pirtti at 4 River Street in Maynard, the Maynard Centennial Parade, and the 60th anniversary of the Ladies and Knights were represented. A Nostalgia Night is planned in the early fall at Fort Pond in order to reminiscence in depth.

A brief history of the Knights was given by Niilo Keto and likewise, a history of the Ladies by Ellen Hansas, who chaired the 75th Anniversary Committee. Membership Secretary Vieno Ware presented a history of the young people involved in the Kalevaiset organizations. The history of the Kalevaiset Civic Association, begun in 1933, was discussed by its president, Verno Ure.

As usual, breakfast was served the following Sunday morning from 7:30 to 11:30 p.m. at Fort Pond. No reservations are necessary for plain and blueberry pancakes, eggs, bacon, home fries, juice and coffee. For more information, please call 264-9044.

The clubhouse in Maynard was sold last Friday. The new mailing address is P.O. Box 620, Maynard, MA 01754.

Susan Alatalo
Junior Matron

Friberg's Kalevala translation to be featured at poetry reading

CAMBRIDGE, MA - One canto of the great Finnish folk epic the *Kalevala* will be heard in the garden of Longfellow House, Cambridge, at 3 p.m. on Sunday, July 15. Translator Eino Friberg of Cambridge, who learned the saga as a child in Finland, will comment.

Kirsti Gamage, a soprano of Finnish background, will sing several of its stanzas in the traditional mode.

Many Americans are familiar with Longfellow's *Hiawatha*, whose rhythms imitate the more variable rhythms of *Kalevala*. But the Finnish saga's

adventures are known here chiefly through symphonic tone-poems of the Finnish composer Jean Sibelius - *Pohjola's Daughter*, *Lemminkäinen's Homeward Journey*, and *The Swan of Tuonela*.

Friberg's 1988 verse translation - the first version in English by a native Finnish speaker - is the most authentic, and friendliest to contemporary ears. The saga's themes and heroes influenced Friberg all his life in America as poet, playwright, steelworker, union organizer, minister, and teacher. One theme is the preference of art,

over combat: wise old Väinämöinen defeats the brash challenger Joukahainen by singing him chin-deep into a marsh until he begs for mercy.

Friberg worked on the translation in braille for ten years. An exploding soda bottle blinded Friberg, now 89, when he was seven. In middle age he experienced a mystical luminous "presence" over 6 months, and for two years lived alone in the woods near Westminster, Massachusetts. Friberg recorded the events of his spiritual pilgrimage on a typewriter as they occurred, unable to make corrections. Theologian Reinhold Niebuhr found the account to be among the most authentic ever written.

The *Kalevala* canto will be read by poet David Lewit. Also on the program, sponsored by the New England Poetry Club, will be several Japanese poems translated by the late Tom Galt of Wellfleet, and read by poet Anna Warrock.

Help Wanted

ATTENTION: HIRING! GOVERNMENT JOBS - YOUR AREA! MANY IMMEDIATE OPENINGS WITHOUT LIST OR TEST! \$17,840 - \$69,485. Call (1) 602-838-8885, Ext. R-1596.

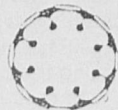
For rent

Finnish lakeside cottage w/sauna on scenic Lake Winnepesaukee in central N.H. - 3 BR., pine/paneled cottage, large fieldstone frpl., deck and Finnish sauna (w/woodstove) on Bear Island avail. in June, July and Sept. This tranquil island retreat is only a 2 hr. drive from Boston, 5 minutes from the boat marina which is 5 miles from the nearest town Meredith "The Latchkey to the White Mountains". For more inf. call Sandra Helvi am or pm 415-771-6397.

Kompliments of Karen in association with a select group of New England Craftsmen proudly announce the opening of **The Pinecraft Gift Shop** on the Kancamagus Highway in scenic Conway, New Hampshire. Shop located on Rt. 112, just off Rt. 16.

Kompliments of Karen
The Pinecraft Gift Shop
Karen Minkinen Page
246 Brook St., Plymton, MA

NORTHERN LIGHTS FINNISH FOLK DANCERS

REVONTULET
KANSANTANHURYHMÄ

A Summer's evening of Program and Dance

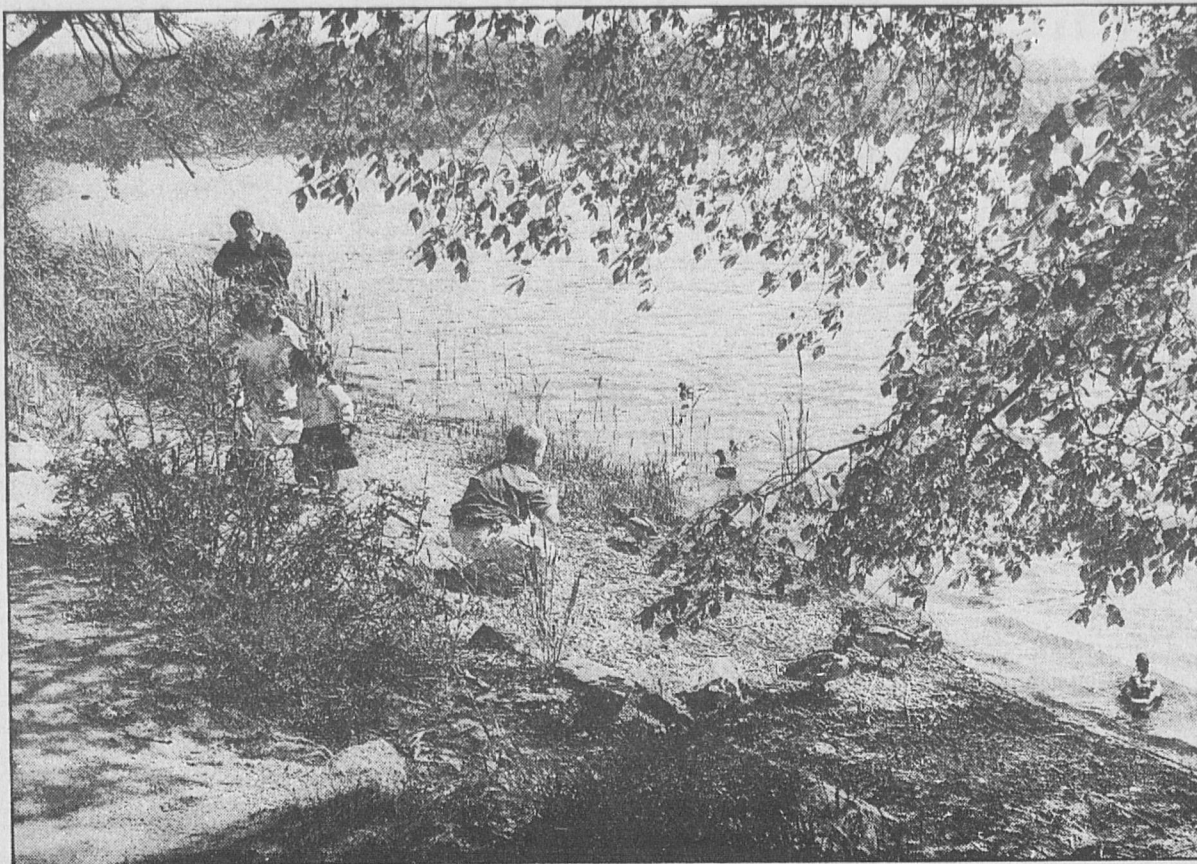
Come see and meet REVONTULET
Finnish FOLK DANCERS from
AUSTRALIA

Saturday, July 7
at Saima Park, Fitchburg, MA

7 - 11 pm

\$6.00 at door
children free

Public Dancing & Coffee table after the program.
Sponsored by Fitchburg *Revontulet*

Ranta

Lahden ranta,
hienoa hiekkaa,
meren kohina,
lokkien lauma
ympärillä.

Tuhannen vuotta.
Sukupolvi
toisensa jälkeen
tullut ja mennyt.

Jalanjäljet hiekassa
ainoa haihtuva
muisto.
Rakkaus, onni,
kaipaus -
täällä näet kaikki.

Unohdus,
hetken vapaus
villin meren rannalla.
Unelma
menneestä ja tulevasta,
pelko ja toivo!

Aaltojen ikuinen
laulu.
Aurinko,
hiekkä ja lokit.
Onnellinen ranta!

Aini Tossavainen

Pesä

Lehden alla pesä pieni,
tuuli sitä keinuttaa.
Neljä untuvaista päätä
sieltä alas kurkistaa.

Huima hyppy, eivät kannu
vielä siivet pienosten.
Uhkaa vaarat monenlaiset,
äiti vahtii valvoen.

Heikko koti hento oksa,
kirkas laulu heläjä.
Hiljaisena koko lehto
sitä kuuntelemaan jää.

Eivät kannu vielä siivet,
kuiskii tuuli suloinen!
Laulussa on kirkas usko,
siivet antaa huomisen!

Aini Tossavainen

Valkeat yöt

Sinijärvien vyöt,
tuoksu haihtumaton
kesä kukkien,
kauneus koivikon
suven valkeinna yönä on
kuin satu vaan.

Kuva ihmeellinen,
sitä unohda ei.
Joka valkeinna
yönä se mieleen saa.
Sydän lumottu voita ei
kaipaustaan.

Satu hetkellinen,
syvä kauneus sen
tuhatkukkina
ilmoille puhkeaa.
Valon siunaus ylitse
ihanan maan.

Aini Tossavainen

Kesä

Kesä, kesä kultainen,
nyt on aika riemuinen.
Vuodenajoista suloisin
maa on kesäinen.

Kukat ihanat kedoilla
kukkapeitteeseen maan verhoaa.
Luonto kauneuttaan loistaa,
ihanin värein katsojan lumoa.

Sulosoinnut avaruuden täyttää,
koko luomakunta kesää kiittää.
Joet, järvet ja meri lainehtii,
vedet kirkkaina välkehtii.

Lapset ilolla kesän vastaanottavat,
he kesäpäivistä riemuitsevat.
Kesän leikit ja harrastukset
heidän aikansa tarkkaan täyttävät.

Nuoret kesää karkeloivat
haitarit ja viulut soivat.
Taivas yön romanttisena valoa heijastaa,
pian jo aamu sarastaa.

Kesän juhlista suurin
Juhannus on herttainen.
Rannoilla iloisesti kokkotulet loimuaa,
ympäristöön kutoen salaperäistä kesäyön
taikaa.

Kesä, kesä kultainen,
nyt on aika Juhannuksen.
Me kesäajasta iloitsemme,
nyt riemumielin vastaanotamme.

Irmeli Niemelä

Tulevia tilaisuuksia

Australialainen kansantanshuryhmä Northern Lights esiintyy perjantaina heinäk. 6. p:nä kello 7 ill. alkaen Rutlandissa Sovittaja Puistossa, Finn Park Road. Ohjelmassa on suomalaisia ja australialaisia tansseja sekä puhe Australiasta englanniksi. Liput \$5.00, alle 16-vuotiaat ilmaiseksi.

Lauantaina, heinäk. 7 p:nä kello 7-11 ill. australialaiset esittävät saman ohjelman Saiman Puistossa. Esityksen jälkeen tanssia. Sponsori Revontulet. Kaikki tervetulleita! Liput \$6.00, lapset ilmaiseksi.

★

Tanssit keskiviikkoiltoisin klo 8 heinäk. 11 - elok. 29 päivien välisenä aikana Kalevaisten Huvilalla, Fort Pond, Lancaster. Kaikki tervetulleita!

Sylvester Aholan musiikkia radiossa

BOSTON, MA - Amerikan-suomalaisen trumpetisti Sylvester Aholan musiikkia kuullaan sunnuntaina, heinäk. 8. p:nä klo 6:30 illalla radioasemalta WGBH 89.7 FM ohjelmassa "Jazz Decades".

Kesän Kahviaiset ja Tanssit

Keskiviikkoisin klo 8:00 illalla
Heinäk. 11, 1990 - elok. 29, 1990

Kaleva Huvilalla
Fort Pond, Lancaster, Mass.

tanssia - musiikkia - virvokkeita
Aikuiset \$2.00 Lapset \$1.00

ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

TERVETULOA YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD • ISUZU

Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

NORTH END SUBARU • MAZDA
Rte. 2A, Lunenburg • 582-4911

HEIKKILÄ COUNTRY DEALERSHIPS

Uutispaloja

Riitta ja Mikko Heino Joensuusta äskettäin sukulaismatkallaan kävivät myös Raivaajan toimituksessa, jolloin vaihdimme heidän kanssaan muutaman sanan matka- ja muitakin kuulumisia.

Ashburnhamissa asuvat Thelma ja Tauno Neuvonen toimivat Heinojen isäntäperheenä. Taunon äiti ja Riitan isä ovat sisarukset keskenään, mikä tekee heistä serkukset.

Riitta Heino oli täällä tavaltaan opintomatalla, sillä hänellä oli sapattivuosi heinäkuun loppuun Joensuun opettajain harjoittelukoulusta.

Täällä ollessaan hän kävi tutustumassa paikallisiin amerikkalaisiin kouluihin, Gardner High Schooliin, Fitchburgin Memorial Schooliin ja Montachusett Vocational Technical High Schooliin sekä Andover High Schooliin.

Syksyllä pitää sitten valmistaa raportti näkemästään ja oppimastaan.

Sapattivuoden aikana Heinot vierailivat myös Persian lahdella sijaitsevassa Quatarissa ja Espanjassa.

Amerikkalaisten koulujen aamuinen lippuverdys tuntuu oikein mukavalta. Riitta Heino kommentoi oppilaiden olleen avoimia ja uskaltaneen esittää kysymyksiä. Oppilaat

tuntuivat hänestä erittäin aktiivisilta.

Yleensäkin amerikkalaisten ihmisten ystävällisyys ja avoimuus tuli huomioiduksi.

Kolmen viikon aikana Neuvokset näyttivät vierailleen monia nähtävyyksiä Cape Codia, New Hamshiren ja Vermontin osavaltiota myöten.

Heinojen mielestä täkäläisillä ihmisillä on ollut hyvin kaunis käytös, vaikka sitä Suomessa usein moititaan liian vapaaksi.

Esimerkiksi Riitta Heino sanoi huomanneensa miesten ja naisten jakaneen hyvin tasapulisesti kotityöt, yhdessä huolehditaan kodista.

Rovaniemeltä alunperin koitoisin ollut Mikko Heino on hiljattain eläkkeelle jäänyt e-

Vieraat Raivaajan toimituksen ulkorapuilla. Edessä vasemmalta Thelma Neuvonen ja Riitta Heino, takana Tauno Neuvonen ja Mikko Heino.

verstiluutanti, joten hän voi nyt hyvin seurata mukana vaimonsa tutkimusmatkoilla.

Pari vuotta sitten Heinojen poika kävi täällä häämatkalla, mutta pariskunnalle matka oli ensimmäinen tälle mantereelle. Kovasti kehuivat isäntäväkeään. Sanoivat heidän olleen todella fantastisia ja huolehtivaisia.

Riitta Heinoselta on juuri ilmestynyt suomalaista Mannisen sukua tutkivan kirjan. Hän on selvittänyt sukua aina 1300-luvulle asti ja kertoi sukunsa periytyneen saksalaisesta Hansa-suvusta.

Yli kymmenen vuotta hän oli uhrannut tutkimukselle ja kertoi suvun kulkeutuneen Karjalan Kannaksen kautta Mikkelin seutuville. I6 sukupolvea oli saanut ihan selvästi esille. Heinoon mukaan Itä-Suomessa on pidetty tarkempaa lukua nimistä kuin muualla Suomessa.

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kirkollisia

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 ap.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehtarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Lauantaina, heinäk. 7. klo 8:00 Mäntyrannan kevätsii-vous. Tulkaa joukolla! Klo 8:30 miesten rukous ja aamiainen Mäntyrannassa. Klo 3:00 ip. kuoron myös (bell & band) 'party' Aila ja Rich Crafordin kodissa.

Sunnuntaina, heinäk. 8. klo 7:15 aam. suomenkielinen luterilainen tunti WCMX 1000 am. Klo 9:00 aikuisten raamattu tunti. Klo 9:15 sunnuntai-koulu. Klo 9:30 korkeakoululaisten raamattu tunti. Klo 10:00 'Elders' rukous. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 6:00 ill. virkakunnan kokous. Maanantaina, 9. klo 7:30 rukous piiri kokoontuu Mäntyrannassa. Pastori Cobb perheineen lomalla 9. - 30. päivään.

Keskiviikkona, heinäk. 11. klo 7:30 ill. alkaa vuotuiset keskiviikkoillan hartaudet Mäntyrannassa. Past. Hintze.

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

HUBBARDSTON, MA - Evelyn Mackie (vas.), Hubbardstonin eläkeläisasioita hoitavan Council on Aging viraston puheenjohtaja, ojentamassa viraston Elder Achievement -tunnustuspalkintoa tämänvuotiselle vastaanottajalle Lily T. Hannulalle (oik.). Palkinnonjako tapahtui vuotuisen piknikin yhteydessä, mikä tänä vuonna pidettiin Curtisin perheen omistamalla Peaceful Acres camping-alueella.

TOIMELIAAT ... jatkoa sivulta 6

kerran ja todennut ruuan tason erittäin korkeaksi. Sinne on hyvät yhteydet lähes kaikkialta.

Martta hotellin osoite on Uudenmaankatu 24 A 00120 Helsinki, puh. 90-646211. Ottakaa yhteys ensin sinne jos tarvitsette hotellimajoitusta matkanne varrella. Emäntälehti on Marttojen monipuolinen kuukausijulkaisu.

Maila Andersson

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Joka kymmenes koululainen puhuu kotona muuta kieltä kuin englantia

Massan osavaltiossa löytyy ainakin 95 eri kielen käyttäjiä, selviää koulutusosaston tilastoista. Kymmenen prosenttia kaikista koululaisista peruskoulussa ja high schoolissa puhuu kotonaan muuta kieltä kuin englantia.

Kotikieli	koululaisia
Espanja	40,448
Portugali	12,854
Kiina	5,061
Khmer	4,681
Vietnam	3,067
Ranska	2,389
Kreikka	1,594
Italia	1,423
Lao	1,162
Muut	6,532
Yhteensä	81,815

Lähde: Massachusetts Department of Education

RAIVAAJAN 85-vuotisuuden merkeissä olemme panneet alulle kampanjan tilaajajoukkomme lisäämisestä usealla sadalla. Päämääränä on 850 UUTTA tilaajaa 85-vuotislajana! Jokainen UUDEN 12 kk. tilauksen hankkija pääsee osallistumaan vuoden lopulla pidettäviin arpajaisiin. Palkintoina on \$200, \$100 ja \$50. Arvonta taphtuu joulukuun 31, 1990. JOKA kerta kun lähetätte UUDEN tilauksen, laitamme nimenne arpapussiin, josta vedämme voittajat vuoden lopulla. Siis, ei enää lehteä kirtämään kädestä käteen ystävälle, naapurille tai sukulaiselle. Kehottakaa heitä tilaamaan lehti itselleen! Myös oma UUSI tilauksenne osallistuu arvontaan.

TILAUSLOMAKE USA 12 kk. \$20.00 Ulkomaille 12 kk. \$24.00

Hankkija: _____

Osoite: _____

Tilaaja: _____

Osoite: _____

Raivaajan sivuilta poimittu

25 vuotta sitten

Heinäkuun 1, 1965

Fitchburgin uutisissa tiedotettiin tulevasta Kesäjuhlista mm. seuraavaa: "Eräs hyvin tärkeä kesäjuhlien toimikuntaan kuuluva henkilö on Aura Louhi, jonka valvonnan alaisena keitetään maukas mojakka. Aura Louhi toimii dieetikona Gardnerin sairaalassa, joten hän on pätevä asian tuntija ruoanvalmistuksessa."

Heinäk. 7

Spencer, NY:n kirjeenvaihtaja kertoi Waverlyssä toimivan Valley Arts Clubin järjestäneen kahdennentoista vuotuisen taidenäyttelyn, johon osallistui useita alueen taidemaalareita. Ensimmäinen palkinto meni Solomon (Sulo) Andersonille, Bartonista maalauksesta "Merimaisema".

Cleveland, OH:n uutisissa kerrottiin Robert Tuomalan saaneen vastaanottaa Hillside Junior High Schoolin viikon stipendin Baldwin Wallace yliopiston kesäkurssille. Hänen sanottiin erikoistuneen bassoklarinetin soittoon ja kuorolauluun.

50 vuotta sitten

Heinäkuun 2, 1940

"Nuorten Suomenapu-juhlat onnistuivat loistavasti. Yleisöä oli 200 henkeä ja ohjelma arvokasta. Oli oikein liikuttavaa nähdä kuinka nuoretkin Amerikassa syntyneet pitävät Suomen kohtaloa omanaan ja yrittävät saada avustusta Suomen hätäkärsiville ja kovaa kokeneille orpolapsille," kirjoitti Port Chester, NY:n kirjeenvaihtaja "Suntio".

Ashby, MA:sta tiedotettiin seuraavaa: "Naiset tapaavat olla salaperäisiä hommissaan, mutta täällä Ashbyssä ovat miehet sitä. Torstaina heillä oli kokous Louhella ja pitivät sen niin "suljetun", ettei yhtään naista laskettu samaan huoneeseen. Jälkeen kokouksen kysäisin, mitäs te nyt oikein päätitte. Vastasivat: 13 päivänä t.k. te sen tulette tietämään kun tulette Majalle. Onpa hauska nähdä mitä miehet saavat toimeksi ilman naisia." Nimimerkki "Tiedottaja" oli kaikesta päätellen nainen.

Heinäkö. 3

Union, ME:ssä kerrottiin järjestettävän Farmariyhdistyksen Kesäjuhlat kuun 6-7 päivinä. Lauantai-iltana tanssitiin Warrenin townhaalissa Siilin ja Ilveksen orkesterin tahdissa. Sunnuntaina oli kenttäjuhla, missä E. Sulkanen puhui. Lisäksi tietysti runoja, lauluja ym.

"Niku" Worcester, MA:sta muistutti lukijoita Mölylän vuotuisista penkkiurheilijain kisoista. "Siellä kävellään, juostaan ja soudellaan osastojen välisinä kilpailuina. Ohjelmaosasta jo osansa ovat luvanneet suorittaa Tynin Niku, Laineen R. Taavetti ja Karikosken Frankki sanoi, että sinne mieli tekee hänenkin," hän kirjoitti jatkaen, että "Nämä pojat sitä lystiä pitävät paljon ja meidän kalamiehemme, jotka aina ovat välillä penkkiurheilijain kanssa, lupasivat järjestää maininnan arvoisen kalasopan."

75 vuotta sitten

Heinäkuun 3, 1915

"Jokaisen fitchburgilaisen kunnan työläismiehen ja -naisen velvollisuus on tänään saapua Upper Commonille valtavaan juhlaparaatiin. Saatesta ei enää pelkoa. Viime tiedot lupaavat kaunista ilmaa," julistettiin etusivun yläosassa.

Tri E.M. Boynton Fitchburgissa kehotti kaikkia Fitchburgin ulkopuolelta saapuvia kesäjuhla vieraita poikkeamaan vastaanotollaan neuvoja kysymässä. Hän lupasi ilmaisen tutkimuksen ja "vaatii vain hiukan maksua lääkkeitä, joita juhlille tuleville vieraille annetaan vielä erikoisen alhaisilla hinnoilla". Lääkäri takasi myös parantavansa potilaat. Jos epäonnistuu, saa rahat takaisin. Meitä vaan ihmetyttää, mitkä rahat saa takaisin, koska hoidonhan piti olla ilmainen. Enkäpä lääkkeet ...

Heinäkö. 6

Illinoisissa Waukegan'in S.S.Osaston näytelmäseura julisti johtajan toimen haettavaksi. Ainoastaan kykeneviä kehoitettiin lähettämään hakemuksensa.

Suomen uutisia

Suomen uutisia

88 prosenttia suomalaista luterilaisessa kirkossa

Kirkkoon kuuluvien suomalaisten määrä on laskenut vuodesta 1986 alkaen, mutta viime vuonna suunta muuttui ja jäseniä tuli lisää.

Kirkon jäsenmäärä kasvoi kaikkiaan noin tuhannella hengellä. Kirkkoon kuuluvien osuus koko väestöstä on kuitenkin pienempi kuin ennen.

Vuodenvaihteessa luterilaiseen kirkkoon kuului tasan 88 prosenttia Suomen kansasta. Vuotta aiemmin kirkon jäsenen osuus oli kymmenyksen suurempi.

Oulussa löydetty munuaistautia aiheuttava geeni

Ensimmäisenä maailmassa ovat oululaiset geenitutkijat eristäneet ja kloonanneet geenin, joka aiheuttaa harvinaisen munuaistaudin, ns. Alportin taudin.

Suomessa tautiin sairastuu vuosittain keskimäärin kuusi lasta. Geenin löytäminen ei suoraan helpota taudin parantamisessa, mutta tauti voidaan nyt havaita syntymää sikiötutkimuksissa.

Paavo Haavikko osallistui myllykirjeiden toimittamiseen

Satavuotiaan kustannusosakeyhtiö Otavan historian hiljattain julkaistu kolmas osa tarjoaa lisää tietoja Paavo Haavikon osuudesta Urho Kekkosen julkaisutoimintaan.

Haavikko osallistui myllykirjeiden ja Nimellä ja nimimerkillä -teoksen toimittamiseen, vaikka kirjojen toimittajaksi on aiemmin ilmoitettu Keijo Korhonen ja Maarit Tyrkkö.

Haavikko kirjoitti Otavalle muistion, jossa hän sanoi valvoneensa toimittamista ja varmistaneensa teoksen populaarisuuden. Lisäksi Haavikko kertoi poistaneensa kaksi ulkopoliittikka käsittelevää kohdasta kirjeistä, koska asiantuntijaksi nimetty Keijo Korhonen ei rohjennut ottaa kantaa teksteihin.

Maatilalla isäntä on edelleen pomo

Suomalaisella maatilalla emäntä huolehtii edelleenkin kotitöistä ja isäntä hoitaa peltoviljelyn ja tilan johtamisen.

Maatilan työnjako ei ole juurikaan muuttunut vuosikymmenien aikana, ilmenee valtiotieteen lisensiaatti Pirjo Siiskosen väitöskirjasta.

Yksi maatilojen perustyyppi on perinteinen patriarkaalinen tila. Näillä tiloilla naisen asema on eniten alistettu.

Karjataloudessa tyypillisessä yrittäjäkumppanuudessa taas naiset osallistuvat miehensä kanssa samoihin töihin ja päätöksentekoon.

Emännät työskentelevät yhä useammin tilan ulkopuolella. 1980 emännistä kävi muualla töissä 15 prosenttia, seitsemän vuotta myöhemmin jo 19 prosenttia. Eniten töissä käyviä emäntiä löytyy Etelä- ja Lounais-Suomesta.

Maatalousjärjestöissä naisilla ei ole valtaa. Esimerkiksi

Traktorin ratista löytyy useimmilla pelloilla mies.

maataloustuottajien keskusjärjestön MTK:n valtuuskunnassa vain 15 prosenttia jäsenistä on naisia.

Siiskosen mukaan naisten

sosiaaliturvaa maataloilla olisi pitänyt parantaa kauan sitten. 1960-luvun suurperheiden äidit olisivat tarvinneet äitiysloman ja sijaispujärjestelmän.

Sosiaaliturva on alkanut kehittyä vasta naisten tullessa mukaan päättämään asioista, Siiskonen toteaa.

Koirat eivät estä lintujen laulamista

Herttoniemeläinen nainen on valittanut Skotlannin paimenkoiran haukkumisesta. Haukkunnallaan ne häiritsevät valittajan mukaan asukkaita ja Vanhankaupunginlahden lintuja.

Nainen arvelee, että linnut ovat jo vähentyneet. Ei ole enää näkynyt kurkia, hanhia eikä joutsenia. "Pian kai satatielikin lakkaa laulamasta," hän kirjoittaa.

Helsingin terveystalokunnan valvontajaosto on käynyt haukkututtamassa neljää koiraa Mäyrätie 12:n kohdalla useassa paikassa. Mukana viraston iskuryhmällä oli melumittarit.

"Tarkastuksen yhteydessä todettiin, että ympäröivässä puustossa oli runsaasti pikkulintuja, jotka lauloivat vilkkaasti. On täysin selvää, että koirat eivät häiritse luonnon-suojelualueella olevia lintuja eikä edes Saunalahden linnustoa", terveystalokunta ilmoitti.

Lautakunnan päätös oli vaiputtava. Koirien pidosta ei

ole terveydellistä haittaa.

Epäillyt koirat asuvat Länsi-Herttoniemen puistoalueella sijaitsevassa vanhassa pienetaloissa. Lähimpään kerrostaloon on matkaa 150 metriä ja luonnon-suojelualueen rajaan noin puoli kilometriä.

Outo pilvi Kuolasta

Suomen viranomaiset selvittelivät jokin aika sitten Neuvostoliitosta Barentsinmereltä Suomea kohti kulkevan erikoisen pilven koostumusta. Pilven epäiltiin mm. sisältävän radioaktiivisia aineita.

Pilvi todettiin kuitenkin luonnolliseksi, joskin epätoivalliseksi muodostelmaksi, ja huhut säteilystä kumottiin.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskilämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjiä halutaan

Sininen tie auki Atlantilta Ääniselle

Pohjoismainen matkailureitti Sininen tie ulottuu nyt Atlantilta Ääniselle. Suomen itärajan symbolisesti sulkevat lukot avattiin hiljattain Niiralan raja-asemalla, kun Neuvosto-Karjala liittyi matkailureittiin.

Norjan Mo i Ranasta alkava Sininen tie kulkee Suomessa Vaasasta Kuopioon ja edelleen Joensuuhun ja Värtsilään.

Neuvosto-Karjalan puolei-

sen osuuden käyttämistä viivyttaa Niiralan raja-asema, jonka ylittämiseen tarvitaan vielä toistaiseksi poikkeuslupa.

Neuvosto-Karjala nostaa Sinisen tien matkailuarvoa. Valamon luostarisaari ja muut rajantakaiset kohteet kiinnostavat erityisesti ruotsalaisia. Viime talvena tehdyn haastattelututkimuksen mukaan noin 10,000 ruotsalaisturistia haikautuisi vuosittain Pohjois-Karjalaan.

FINN-GE-NU-I-TY, n., where the unusual is usual in speciality advertising.

LLOYD K. HÄNNILÄ

79 East Rd. • Box 500 • Westminister, MA 01473 • (508) 874-06 29

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$625 - LOS ANGELES \$775
TORONTO \$705

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

For reservations contact:

TRAVEL SERVICE
40 East 49th Street, New York, N.Y. 10017
Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454
Puhumme suomea

Suomen uutisia

Neuvostoliitto vaatii luovutusta kotimaahan

Konekaapparit pyytävät turvapaikkaa Suomesta

Helsinkiin 24. päivä kesäkuuta koneen kaapannut neuvostonuorukainen on pyytänyt turvapaikkaa Suomesta. Muutamaa päivää aikaisemmin koneen kaapannut Oleg Kozlov, 20, on myös hakenut turvapaikkaa.

Kaappaaja vaati aluksi päästä Tukholmaan, mutta tyytyi Helsinkiin, kun lentäjät ilmoittivat, ettei polttoainetta ole riittävästi Ruotsiin asti. Kaappaaja väitti, että hänellä on pommi, jota ei kuitenkaan

koneesta löytynyt.

Kaapatusta koneesta oli 72 matkustajaa ja kuuden hengen miehistö. Kone pääsi palaamaan Neuvostoliittoon poliisin kuulustelujen jälkeen.

Nuoren kaappajan kuulustelut aloitettiin heti, mutta hän ei ainakaan alkuvaiheessa kertonut poliiseille mitään motiiveistaan.

Suomen viranomaiset kieltäytyivät paljastamasta toisen kaappaajan henkilöllisyyttä

turvapaikan pyynnön johdosta.

Suomen viranomaiset ilmoittivat olevansa huolissaan kaappauksista, ja sanoivat nostavansa asian esille keskusteluissa neuvostoviranomaisten kanssa. Suomi on myöntänyt turvapaikan neuvostoliiton kansalaiselle vain kerran toisen maailmansodan jälkeen, vuonna 1973.

Neuvostoliitto on esittänyt luovutuspyynnön molemmista kaappaajista.

Paperinvienti Neuvostoliittoon saatetaan keskeyttää

Suomen paperinviejien yhdistys Finnpap päätti äskettäin keskeyttää viennin Neuvostoliittoon, mikäli viivästyneitä maksuja ei ala kuulua. Maksut ovat myöhässä myös useilla muilla kaupan aloilla.

Paperiteollisuus toimittaa normaalisti jatkuvasti materiaalia itänaapuriiin. Suomalaiselle paperille painetaan muun muassa päälehdet Pravda ja Izvestija. Suomen koko

paperiviennistä Neuvostoliiton osuus on kymmenesosa.

Viivästyneitä maksuja on paperiteollisuudelle kertynyt yhteensä 90 miljoonaa markkaa (runsas \$22 miljoonaa). Toimitusten lopettaminen pidättäisi entisestään paperiteollisuuden kesäseisokkeja.

Teollisuuden Keskusliiton mukaan tilanne on hankala myös muilla aloilla. Maksut ovat viivästyneet etenkin metalliteollisuudessa ja kulutus-

tavaroiden puolella. Rakentajat sen sijaan ovat saaneet rahansa ajoissa.

Keskusliitto arvelee, että maksuvaikeudet liittyvät osittain todelliseen valuuttapulaan ja osittain Neuvostoliiton ulkomaankaupassa tehtäviin muutoksiin. Nykyisin Neuvostoliitossa on 15,000 yritystä, joilla on oikeus käydä ulkomaankauppaa, mutta valuuttasiat hoidetaan yhden ainoan pankin kautta.

Urheilua

Rahunen toiselle kierrokselle Wimbledonissa

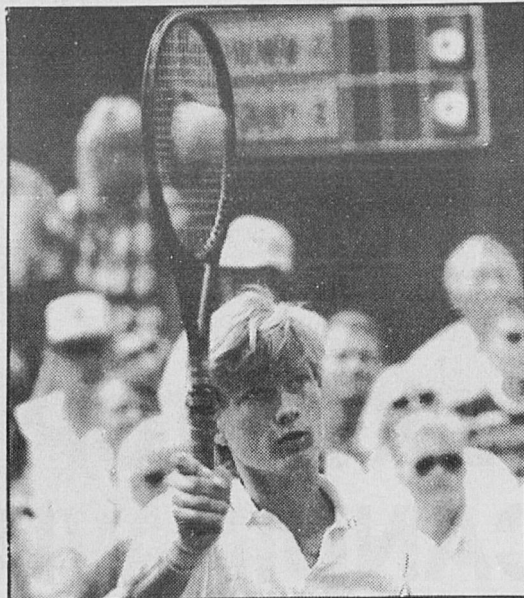
Suomen Aki Rahusen tie Wimbledonin tennisturnauksessa päättyi toisella kierroksella tappioon Michael Stichille. Stich vei ottelun erin 6-2, 7-5, 6-3.

Ensimmäisellä kierroksella Rahunen voitti Uuden-Seelannin Kelly Everndenin, jota pidettiin Wimbledonin kaltaisten nurmikenttien erikoismiehenä. Rahunen puolestaan pelaa parhaiten massa- ja puolinopeilla alustoilla.

Rahunen, 18, on herättänyt huomiota kansainvälisillä areenoilla, koska hän ottaa pallon aikaisin pompusta, nopeuttaen siten pelin tempoa. Ainoa murhe on puutteellinen lentopeli, joka juuri Wimbledonissa usein ratkaisee monet ottelut.

Rahunen on noussut maailman tenniksen ranking-listalla sijan 60 tienoille, korkeammalle kuin yksikään suomalainen aiemmin.

Hän keräsi ropan uusia pisteitä hiljattain Manchesterin ammattilaisturnauksessa voittamalla ranking-listalla kahdeksantena olevan Aaron Kricksrteinin. Amerikkalainen luovutti toisessa erässä kyyräräpäisemmän vuoksi.

Aki Rahunen, 18, on noussut maailman tenniksen ranking-listalla korkeammalle kuin yksikään suomalainen aiemmin.

Rahusen tavoin ilman karsintoja Wimbledonissa oli mukana Veli Paloheimo, joka kuitenkin ei päässyt ensimmäistä kierrosta pitemmälle. Länsi-Saksan Ugo Ringlewski voitti ottelun tiukan taiston jälkeen 6-4, 7-5, 7-5.

Vaikka Rahunen onkin viime aikoina menestynyt Paloheimoa paremmin kansainvälisillä kentillä, Suomen mestarin titteli meni jo neljännän kerran Paloheimolle. Hän kukisti Rahusen jokin aika sitten pelatussa finaaliissa suoraan kahdessa erässä 6-3, 6-4.

Kankkunen kakkonen Akropolis-rallissa

Suomen Juha Kankkunen selvisi toiseksi ralliautoilun viidennessä osakilpailussa Kreikassa. Akropolis-rallin voitti Espanjan Carlos Sainz, joka johtaa MM-tilastoa 60 pisteellä. Kankkunen on neljäs 42 pisteellä.

Suomen uutisia

Koiviston suosio laskenut

Alle puolet suomalaisista on uusimman mielipidetiedustelun mukaan tyytyväisiä presidentti Mauno Koiviston toimintaan. Sanomalehti Kalevan Suomen Gallupilla teettämän tutkimuksen mukaan Koivistoon tyytyväisten osuus oli 48 prosenttia.

Kalevan teettämässä vastaavissa tutkimuksissa vuonna 1983 Koivistoon tyytyväis-

ten osuus oli 87 prosenttia ja vielä puolitoista vuotta sitten 69 prosenttia.

Tyytyväisten osuus on nyt laskenut kakissa ikäluokissa ja puolueissa Vasemmistoliittoa lukuunottamatta. Puolesa vuodessa erittäin tai melko tyytyväisten osuus on laskenut 56 prosentista nykyiseen 48 prosenttiin.

Koivistoon avoimesti tyytymättömiä oli 20 prosenttia.

Saamelaiset saavat ehkä maitaan takaisin

Suomen Pohjois-Lapissa sijaitsevia valtion maita saatetaan palauttaa saamelaisille. Äskettäin tehdyssä lakiesityksessä ehdotetaan, että valtion metsämaat luovutettaisiin saamelaisten hallitsemien lapinkyläjen omistukseen.

Laki koskisi saamelaisten kotiseutualuetta eli Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia sekä Sodankylän pohjoisosan Lapin paliskuntaa.

Lakiesityksen laatinut saa-

melaisasiain neuvottelukunta korostaa, että uusilla järjesteluilla ei vähennettäisi kenenkään yksityisen omaisuutta eikä elinkeinoa. Paikallinen väestö voisi myös kalastaa ja marjastaa entiseen tapaan.

Lailla pyritään turvaamaan saamelaisten oikeudet entisiin maihinsa ja perinteisten elinkeinojen harjoittamiseen. Laki loisi myös edellytykset saamelaisten kielen ja kulttuurin kehittämiselle.

Erja Tikka keskustan uusi puoluesihteeriksi

Suomen keskustan uudeksi puoluesihteeriksi on valittu Suomen ulkoministeriön Bonnin suurlähetystössä lehdistösihteerinä toiminut Erja Tikka, 36.

Seppo Kääriäisen tilalle elokuussa astuva Tikka on aiemmin hoitanut Keskustan kansainvälisiä asioita. Sitä ennen hän toimi televisiotoimittajana.

Päivää aikaisemmin Porin puoluekokous valitsi puolueen uudeksi puheenjohtajaksi ja Paavo Värysen seuraajaksi kansanedustaja Esko Ahon, 36.

Älykortti maksuksi linja-autoissa

Paras maksuväline joukko liikenteeseen on älykortti, sanoo Suomen liikenneministeriön työryhmä. Liikennevälineen laitteet lukevat älykortiksi nimetyn lipun noin 5 tuuman etäisyydeltä.

Työryhmä vertaili mm. nykyisiä sarjalippuja, erilaisia koodijärjestelmiä ja älykortteja. Älykortti ladataan maksusta asemien lipunmyyntipisteissä tai automaateissa.

Älykorttia on jo kokeiltu Kotkassa. Uusina paikkakuntina mukaan tulevat nyt Turku ja Hyvinkää, jotka kokeilevat korttia junissa, linja-autoissa ja takseissa.

Paasio jatkaa SDP:n johdossa

Pertti Paasio jatkaa SDP:n johdossa seuraavan kolmi-vuotiskauden ajan. Paasio voitti hiljattaisessa Lappeenrannan puoluekokouksessa ylivoimaisesti vastaehdokkaansa Paavo Lipposen ja Risto Kuismen.

Ulpu Iivari valittiin yksimielisesti jatkamaan puoluesihteerin tehtävissä.

Vanhempien hoitovapaa pitemmäksi

Hallitus esittää eduskunnalle, että pienten lasten vanhempien osittainen hoitovapaa jatkuisi keskeytyksettä sen vuoden loppuun, jolloin lapsi aloittaa peruskoulun.

Nykyisin osittaista hoitovapaa voivat ottaa vain ne vanhemmat, joilla on alle neljävuotias tai peruskoulun ensimmäistä lukukautta käyvä lapsi.

Osittaisen hoitovapaan laajennus tulee voimaan tämän vuoden lopulla.

Suomen korkein asuintalo kohoaa Espooseen

Espoon Kivenlahdessa on juhlittu Suomen korkeimman asuinkeuhkoston harjannostajaisia. Ala-Kivenlahden ostoskeskuksen kupeeseen rakennettavassa Reimarintorinissa on 17 kerrosta, näistä kaksi alinta liike- ja toimistotilaa.

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI
PUOLILTA

Contrat laskivat aseensa

NICARAGUA - Sandinistien hallitusta vastaan taistelleet contrasit laskivat viime viikolla aseensa seremoniassa, jolla juhlistettiin maata lähes yhdeksän vuotta repineen sisällissodan päättymistä.

Contrat luovuttivat aseensa presidentti Violeta Chamorolle, ja kansainvälinen ase-riisuntajoukko tuhosi ne paikan päällä.

Noin 30,00 ihmistä kuoli ja 25,000 haavoittui Yhdysvaltain tukemien contrien ja Neuvostoliiton tukemien sandinistien välisessä sisällissodassa.

Rupla devalvoidaan

Neuvostoliitto aikoo devalvoida ruplan useita kertoja seuraavien kahdentoista kuukauden aikana saattaakseen sen arvon lähemmäs todellista arvoa maailmanmarkkinoilla, sanoi maan ensimmäinen varapääministeri Juri Masljukov äskettäin. Hän ei täsmentänyt, mihin tasoon ruplan arvo lasketaan.

Masljukovin mukaan Neuvostoliiton tavoitteena on tehdä ruplasta vapaasti vaihdettava valuutta vuoden 1994 loppuun mennessä. Tähän tähtäävät toimet aloitetaan myöhemmin tänä vuonna, hän ilmoitti.

Masljukov ilmoitti, että Neuvostoliitossa toimivat yhteisyritykset saavat vuoden 1992 loppuun mennessä oikeuden vaihtaa ruplatulonsa länsivaaluotoiksi.

Upseeri pidätettäväksi jesuiitojen murhajutussa

SAN SALVADOR - Salvadorilaista upseeria epäillään marraskuussa tapahtuneen kuuden jesuiittapapin murhaan liittyvän todistusaineiston tuhoamisesta.

Tuomioistuimien määräsi viime viikolla everstiluutnantti Carlos Camilo Hernandezin pidätettäväksi. Hänen uskotaan tuhonneen asiakirjan, joka sisälsi murhasta epäiltyjen joukkojen määräykset.

Murhasta epäiltynä on aiemmin pidätetty yksi eversti, kolme luutnanttia ja viisi sotilasta. Yhtään salvadori-

Quebecin autonomia ei toteudukaan

Quebecin maakunnalle erikoisaseman takaava sopimus kumoutui kahden englanninkielisen maakunnan vastustukseen.

Manitoba ja Newfoundland kieltäytyivät jokin aika sitten ratifioimasta ns. Meech Lake-sopimuksesta, joka olisi antanut Quebecille valtuudet suojella ranskankielistä kulturiaan ja perintöään.

Quebecin pääministeri Robert Bourassa sanoi viime viikolla, että Quebec vähentää suhteitaan muihin maakuntiin. Hän ilmoitti, että Quebec boikotoi tästä lähtien kaikkia

Kanadan liittovaltion provinssijohtajien tapaamisia.

Bourassa mukaan Quebec neuvottelee vain joko suoraan Ottawan liittohallituksen kanssa tai käy kahdenvälisiä keskusteluja yksittäisten provinssien kanssa.

Bourassa kuitenkin totesi, että on liian aikaista puhua itsenäisyydestä, ja sanoi Kanadan päättävän parhaasta ratkaisusta.

Meech Lake -sopimuksen kaatuminen oli selvä takaisku sitä ajaneelle Kanadan pääministerille Brian Mulroneylle. Mulroney kuitenkin vakuutti

pysyvänsä toimessaan epäonnistumisesta huolimatta. Samalla hän painotti, että "maan tulisi nyt pyrkiä parantamaan haavansa ja etsiä uusia teitä yhtenäisyyden saavuttamiseksi."

Ehdotuksen tarkoituksena oli saada eroamisella uhkailut Quebec takaisin yhteisen perustuslain piiriin muun Kanadan kanssa.

Quebec on ainoa Kanadan 10 provinssista, joka ei ole allekirjoittanut vuoden 1982 perustuslakia, jolla katkaistiin maan viimeiset siirtomaavallan ajoilta peräisin olevat siteet Englantiin.

Itä-Eurooppa uudistaa ympäristö- politiikkaansa

Seitsemän Itä-Euroopan maata, mukaanlukien Neuvostoliitto, lupasivat hiljattain panostaa aiempaa enemmän ympäristön suojeluun Euroopan yhteisön (EY) maiden tuella.

EY:n ja Itä-Euroopan maiden ympäristöministerit päättivät jokin aika sitten ensim-

mäisen yhteisen kokouksensa Dublinissa. Ensimmäisen tärkeänä ministerit pitivät Itä-Euroopan ydinvoimailaisten turvallisuuden takamista.

EY:n komissio on tilannut tieteellisen selvityksen Neuvostoliitossa vuonna 1986 sattuneen Tshernobylin ydin-

voimalaonnettomuuden seurauksista. Vuoden loppuun mennessä valmistuvaa selvitystä ovat vaatineet Itä-Euroopan maat.

EY lupasi tutkia mahdollisuuksia viedä teknologiaa ja taloudellista apua ympäristöongelmien koettelemaan Itä-Eurooppaan.

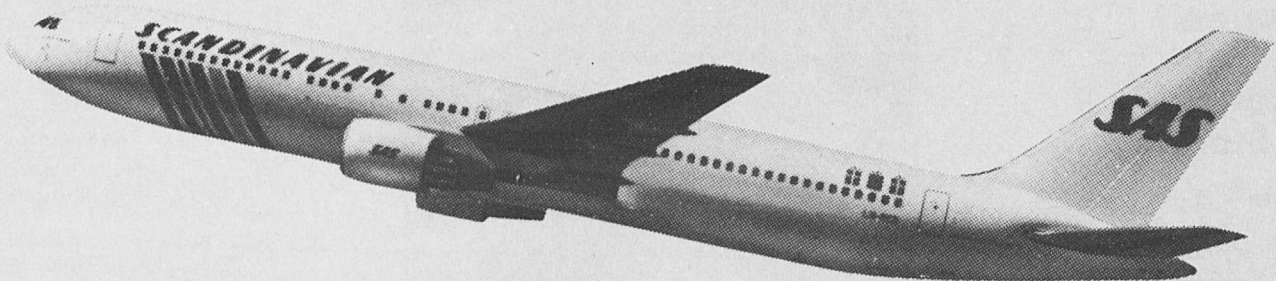
Veden tuhlaamisesta vankilaan Ateenassa

Veden tuhlaaminen on pian rangaistava teko kuivuudesta ja vesipulasta kärsivässä Ateenassa. Kreikan hallitus on tukenut esitystä jopa kolmen kuukauden vankeusrangaistuksesta ja 100,000 drakman (lähes \$700) sakoista niille, jotka haaskaavat tai varastavat vettä.

Tästä lähtien ateenalaiset ovat rikollisia, jos he käyttävät vesiletkua autojen tai jalkakäytävien pesemiseen. Tuhlaaminen on myös entistä kalliimpaa, sillä kaupunki nosti äskettäin veden hinnan kolminkertaiseksi.

Ateenassa on myös huomattu, että julkisista vesisäiliöistä varastetaan vettä viljelyä varten. Nyt kaupungin vesiputkia ja -säiliöitä vartioivat aseistetut miehet.

Vesisäiliöiden pinta on laskenut uhkaavan alas. Kaupungin vesivarat riittävät enää reiluksi kolmeksi kuukaudeksi, ellei kunnan sade paranna tilannetta.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES